

DIREKTORATET
FOR BYGCKVALITET

ÅRSRAPPORT 2023

Gode bygg for et godt samfunn

Innhold

3 Del 1 Leders beretning

7 Del 2 Introduksjon til verksemda og hovudtal

8 Om Direktoratet for byggkvalitet

8 Samfunnsoppdraget vårt

9 Organisasjon og leiling

11 Hovudtal

12 Del 3 Årets aktiviteter og resultater

14 Delmål 1: Bærekraftig byggevirksomhet

21 Delmål 2: Forsvarlig byggkvalitet

31 Delmål 3: Byggeregler som er enkle å forstå og bruke

46 Veiledning og kommunikasjon

49 Del 4 Styring og kontroll i virksomheten

50 Delmål 4: Virksomhetens overordnede vurdering av opplegget for styring og kontroll

55 Bemanning, kapasitet og kompetansesituasjonen

56 Likestilling, inkludering og mangfold

58 Del 5 Vurdering av framtidsutsikter

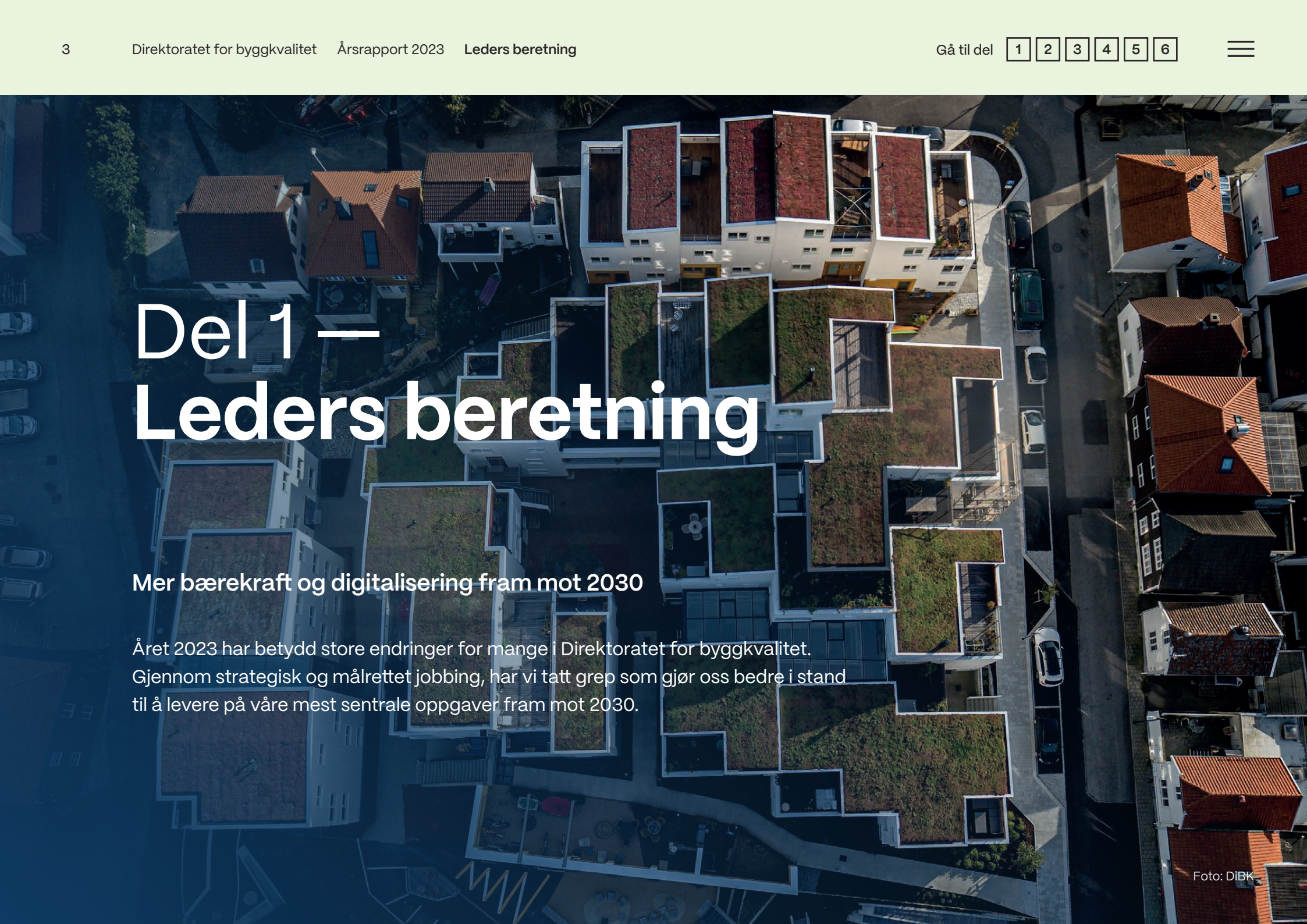
59 Framtidsutsikter

62 Del 6 Årsregnskap

63 Ledelseskommentar årsregnskapet 2023

66 Prinsippnote til årsregnskapet

67 Artskontorapporteringen

Del 1 — Leders beretning

Mer bærekraft og digitalisering fram mot 2030

Året 2023 har betydd store endringer for mange i Direktoratet for byggkvalitet. Gjennom strategisk og målrettet jobbing, har vi tatt grep som gjør oss bedre i stand til å levere på våre mest sentrale oppgaver fram mot 2030.

Omorganisering

Direktoratet for byggkvalitet (DiBK) går inn i 2024 i en litt ny drakt. Gjennom en omorganisering av virksomheten har vi rigget oss til å kunne arbeide mer tverrfaglig og mer effektivt på de områdene som vil kreve mest fra oss framover: innovasjon, digitalisering og bærekraft.

Klimapartnerskap

Utslippene av klimagasser skal ned og tiden fram til 2030 er knapp. Det krever en grønn omstilling av samfunnet. Norges største fastlandsnæring – bygge-, anleggs- og eiendomsnæringen – spiller en sentral rolle for å få dette til.

I 2023 inviterte regjeringen bygge-, anleggs- og eiendomsnæringen til dialog med mål om å inngå en avtale om klimapartnerskap. Vi er med i arbeidsgruppen som bereder grunnen for klimapartnerskapet. Sammen har vi kartlagt kunnskapsgrunnlaget for en avtale om klimapartnerskap.

Gjennom virkemidlene våre og i dialog med byggenæringen, kommunene og andre sektormyndigheter, vil vi arbeide for å nå klimamålene.

Naturfare og klimaendringer

Vi får alt oftere erfare at klimaet vårt er i endring. Det rammer også våre bygde omgivelser. Vi trenger et regelverk som svarer på de følger som klimaendringene gir. Vi er derfor glade for at vi har fått i oppdrag å lede en regjeringsoppnevnt arbeidsgruppe som skal gjennomgå kravene til sikkerhet mot naturfarer i byggteknisk forskrift.

Om sikkerhetsnivået i byggteknisk forskrift (TEK17) er riktig og om det kan åpnes for organisatoriske sikringstiltak og hvordan dette i så tilfelle kan gjøres, er noe av det arbeidsgruppen skal svare på. I tillegg til hvordan kravene i TEK17 kan ta bedre hensyn til fremtidige klimaendringer. Arbeidsgruppen skal levere sine vurderinger i 2024.

Klimatilpasning

At kombinasjonen av kraftig regn og fortetting skaper utfordringer, er kjent. Vi vet at overvann kan utgjøre en fare for liv og helse, og skadekostnadene på bygninger og anlegg kan være store.

På oppdrag fra departementet har vi jobbet med endringer i saksbehandlingsforskriften (SAK10) og byggteknisk forskrift som skal regulere håndtering av overvann. Fra 1. januar 2024 er det lovfestet at overvann skal håndteres ved infiltrasjon, fordrøyning og sikker avledning. Allerede høsten 2023 gjennomførte vi flere informasjonstiltak om de kommende endringene i regelverket.

Energi

Boliger, kontorbygg og yrkesbygg bruker store mengder energi og står for nærmere halvparten av det årlige strømforbruket i Norge. Vi har fått gjennomført to utredninger på energiområdet i 2023. Disse viser retning for videre arbeid med utviklingen av energikravene i byggteknisk forskrift.

Flere fullstendige byggesøknader

Vi videreutvikler både regelverket og veiledninger om dokumentasjon i byggesøknader. I 2022 utredet vi årsakene til mangler i byggesaker og foreslo tiltak som kan bedre situasjonen. I 2023 startet vi arbeidet med et høringsnotat med forslag til endringer i byggesaksforskriften kapittel 5 og 6. Med disse endringene ønsker vi å tydeliggjøre kravene til søknad og dokumentasjon i byggesaker og kravene til når kommunens saksbehandlingsfrist i byggesaker begynner å løpe.

Fellestjenester BYGG

Fellestjenester BYGG står sentralt i arbeidet med å effektivisere og digitalisere byggesaksprosessene. Dette er direktoratets digitale regelverksplattform som kontrollerer og sender inn byggesøknader til riktig kommune. Tjenesten er utviklet sammen med leverandører i byggenæringen.

I fjor ble flertallet av byggesøknadene fra profesjonelle aktører sendt inn via Felles-

tjenester BYGG. Siden 2018 har det blitt sendt inn over 3,5 millioner digitale nabovarsler, og det er spart over én milliard kroner bare i porto.

Årets nyvinning er Fellestjenester ID (FtID). Dette er en felles identifikasjon for byggeprosjekter som knytter sammen relevante data fra oppstart til ferdigattest og som vil forenkle arbeidet til involverte aktørene i byggeprosjektet. FtID vil også kunne knyttes til matrikkelen og til byggesaken i kommunen.

I første omgang vil FtID være nyttig i rapportering av byggavfall.

Boligdugnaden

Flyktningstrømmen fra Ukraina har økt behovet for utleieboliger. Vi vet at det finnes ledig boligareal i privat eie. Samtidig må vi sikre at folk kan bo trygt og godt.

I samarbeid med Kommunal- og distriktsdepartementet og Husleietvistutvalget har vi utviklet nettsiden boligdugnaden.no. Her informerer vi boligeiere om hva som skal til for å bli utleier, enten man har et ekstra rom, en

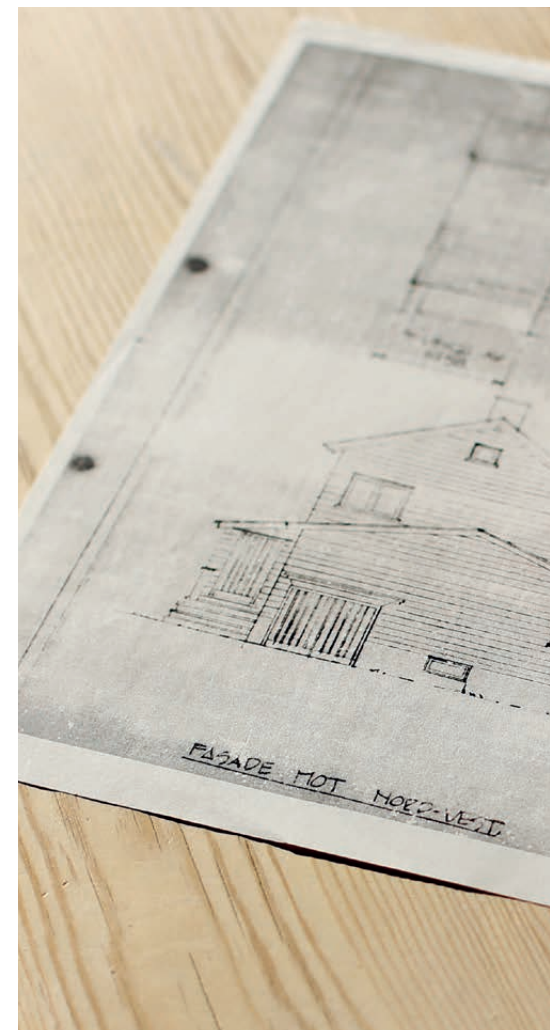

Foto: Carl Martin Nordby

leilighet eller kanskje en fritidseiendom. Samtidig med lanseringen av boligdugnaden, ba vi i 2023 kommunene bli med på en tilsynskampanje for å avdekke ulovlige hybler og utleieboliger. Kampanjen fikk god tilslutning.

Grønne og trygge byggevarer

Mens kommunene selv må gjennomføre tilsyn med byggesaker, har direktoratet ansvaret for tilsynet med byggevarene. Gjennom markeds-tilsyn undersøker vi om produkter merkes rett, slik at forbrukere og byggenæringen kan ivareta sikkerheten i boliger og bygg. Det bidrar også til å sikre bedre byggkvalitet.

Digital hverdag

Jeg ser det som en stor anerkjennelse av vårt digitaliseringsarbeid at vi i 2023 mottok til sammen 30 millioner kroner til to prosjekter gjennom Digdirs medfinanseringsordning.

Vårt prosjekt Drømmeplan skal gjøre reguleringsplaner enklere å lese og forstå for innbyg-

gerne. Prosjektet Geolett 2.0 skal gjøre det enklere for offentlige etater å dele informasjon, og for kommunene å bruke dataene som de trenger i plan- og byggesaksprosessen.

God rigget

2023 har vært et år hvor vi har fått jobbe med store og viktige prosjekter innenfor bærekraft. Alt i tett dialog med departementet. Jeg setter også stor pris på den dialogen vi har med byggenæringen, kommunene og andre sektormyndigheter. Gjennom å løfte sammen kan vi bidra til at Norges største fastlandsnæring når klimamålene.

Og aller sist, takk til dyktige og modige medarbeidere, som har kastet seg over nye problemstillinger og som leverer i en hverdag preget av store endringer. Jeg gleder meg til fortsettelsen.

Oslo, 15. mars 2024
Per-Arne Horne

Del 2 — Introduksjon til verksemda og hovudtal

Direktoratet for byggkvalitet skal bidra til at det på ein effektiv måte blir bygd sikre, miljøvennlege og tilgjengelege bustader og bygg, og at krava til byggverk blir følgde.

Om Direktoratet for byggkvalitet

Direktoratet for byggkvalitet er eit forvaltningsorgan underlagd Kommunal- og distriktsdepartementet. Vi er eit nasjonalt kompetansesenter på bygningsområdet, vi forvaltar det byggtekniske regelverket og er eit verkemiddel for å realisera bygningspolitikken.

Direktoratet er òg tilsynsstyresmakt for byggjevaremarknaden og har ansvar for den sentrale godkjenningsordninga for føretak med ansvarsrett. Vi deltek i internasjonalt styresmaktsarbeid og er engasjert i nasjonalt og internasjonalt standardiseringsarbeid på byggområdet.

Direktoratet blei etablert i 1. januar 1985, som Statens bygningstekniske etat. Frå 1. januar 2012 blei namnet endra til Direktoratet for byggkvalitet.

I fjor gjennomførte vi ei større omorganisering. Den nye organisasjonsmodellen var på plass frå 1. desember 2023. Organisasjonskartet på neste side viser den nye organisasjonen. Gjennom heile 2023 har vi jobba med å plan-

leggje den nye organisasjonen, og vi er no godt rusta til å jobbe meir tverrfagleg og effektivt på viktige områder som innovasjon, digitalisering og berekraft.

Samfunnsoppdraget vårt

Direktoratet for byggkvalitet skal bidra til at det på ein effektiv måte blir bygd sikre, miljøvennlege og tilgjengelege bustader og bygg, og at krava til byggverk blir følgde. Arbeidet vårt er retta mot kommunane, aktørane i byggjeprosessen og byggjevaremarknaden. Vi skal ha god oversikt over korleis regelverket verkar, og vi skal ha god kjennskap til den faglege utviklinga som bidreg til god byggkvalitet.

Det er eit mål for oss å auka kunnskapen i samfunnet om byggjereglar, byggkvalitet og byggjesakprosess. Det er spesielt viktig at byggjenæringa og kommunane har eit høgt kunnskapsnivå på desse områda.

Visjonen vår er gode bygg for eit godt samfunn

God byggkvalitet handlar om at alle byggverk skal vere trygge, tilgjengelege, funksjonelle og

ha gode visuelle kvalitetar. Dei skal vere helse- og miljøvennlege, med fornuftig økonomi gjennom heile livsløpet. Høg kvalitet i bygde miljø bidreg til gunstig stadutvikling og ei berekraftig samfunnsutvikling.

Rolla vår er å visa veg til gode bygg og omgivnader

I samhandling med dei som byggjer, styresmakter og fagmiljø utviklar vi kunnskap om byggjereglar og prosessar som fremjar kvalitet i byggverk.

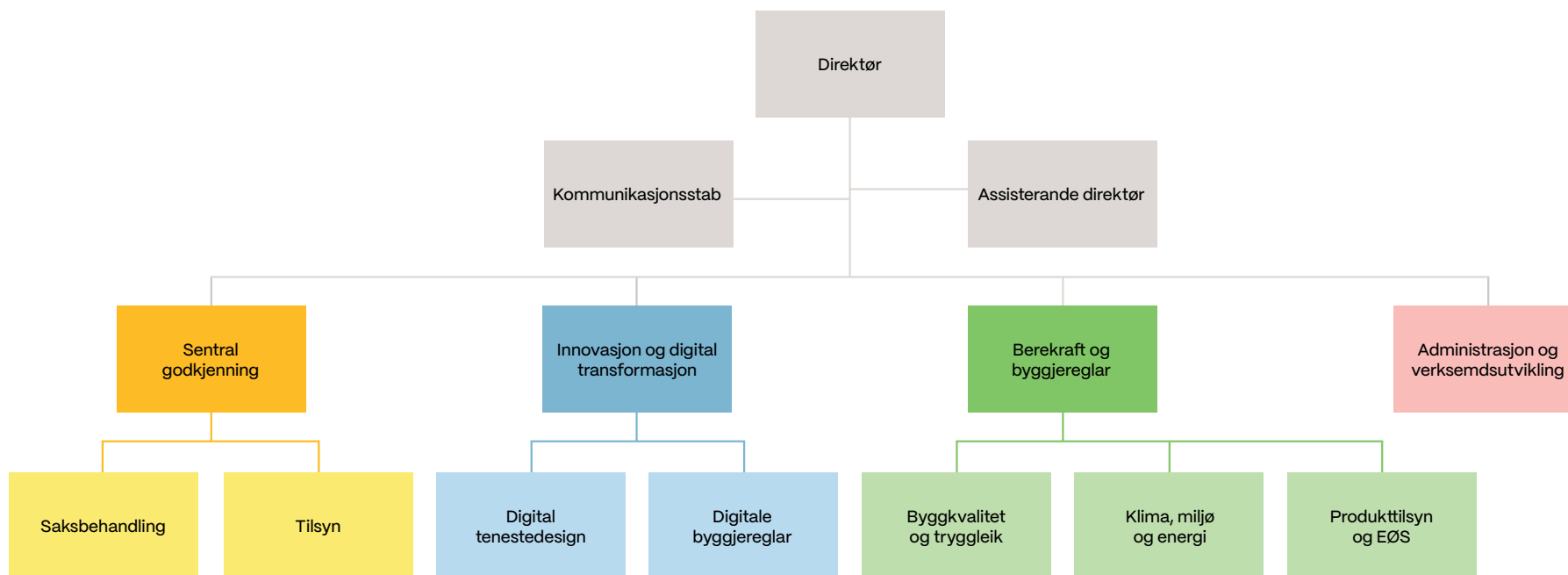
Verdiane våre

Direktoratet for byggkvalitet er:

- Medvitne samfunnsoppdraget vårt – tek vare på heilskapen
- Pålitelege – og held det vi lovar
- Interesserte og nysgjerrige – for å bli betre i morgon
- Gode formidlarar – fordi kunnskap får verdi når han blir delt

Organisasjon og leiing

Figur 1 Organisasjonskart 31.12.2023

Organisasjon og leing.

Direktoratet for byggkvalitet er leia av direktør Per-Arne Horne. Assisterande direktør er Hanne Kofstadmoen. Direktoratet har kontor i Oslo og på Gjøvik.

Eininga for innovasjon og digital transformasjon jobbar for å forenkle og digitalisere regelverk og byggjesakprosessar. Eininga utviklar og driftar digitale tenester for byggjenæringa og kommunane, og hentar inn data, analyserer og legg til rette for innovasjon i byggjenæringa.

Eininga består av avdelinga for digital tenesteutvikling og avdelinga for digitale byggjereglar.

Eininga for berekraft og byggjereglar består av tre avdelingar. Avdelinga for byggkvalitet og tryggleik utviklar og formidlar regelverket slik at det bidreg til kvalitet og tryggleik. Avdelinga for klima, miljø og energi jobbar for ein grønnare og meir klimatilpassa byggjenæring. Avdelinga for produkttilsyn og EØS har ansvar for tilsyn med byggjeverar, og å vareta arbeidet på byggjevereområdet i EU/EØS-samanheng.

Avdelinga for sentral godkjenning administrerer den frivillige godkjenningsordninga og behandlar søknadar og klagesaker. Avdelinga fører også tilsyn med sentralt godkjende føretak for å sørge for at dei oppfyller fastsette vilkår som kvalifiserer for medlemskap. Dei skal óg bidra til å vedlikehalde og oppdatere ordninga.

Avdelinga for administrasjon og verksemdsutvikling har ansvar for administrasjon, økonomi, IKT, rekneskap, lønn, arkiv og personaladministrasjon. Koordinering og støtte til styring og kontroll, arbeidsplanlegging, leiingsfunksjonar og styringsdialog med departementet er også delar av verkeområdet til avdelinga.

Kommunikasjonsstaben har redaktøransvaret for nettsidene og nyhendebreva til direktoratet. Staben driv kommunikasjonsfagleg rådgiving overfor fagavdelingane og planlegg og gjennomfører kommunikasjonstiltak i samarbeid med avdelingane.

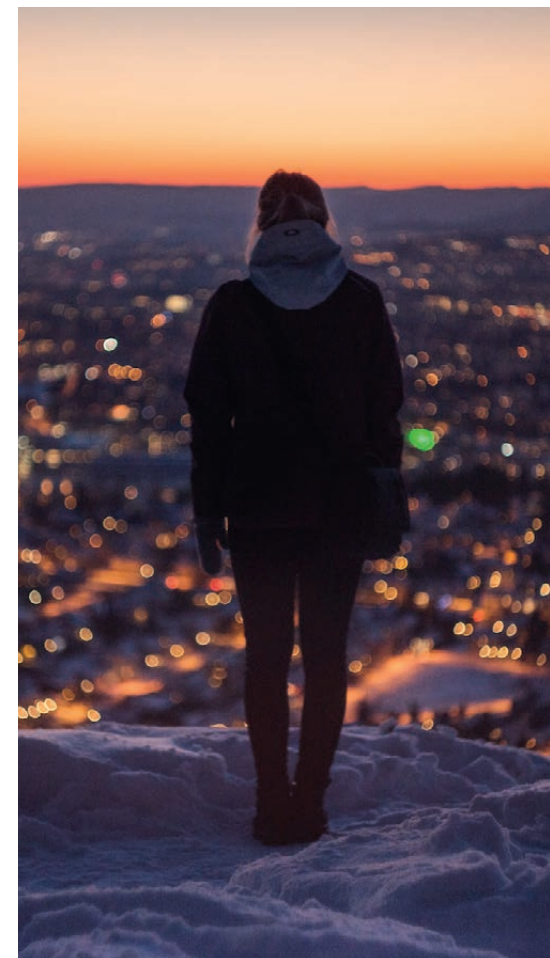

Foto: Thomas Bjørnstad/Unsplash

Hovudtal

Tabell 1: Utvalde tal frå årsrekneskapen 2021 – 2023

	2021	2022	2023
Talet på tilsette*	88	90	88
Talet på utførte årsverk	80	81	81
Talet på avtalte årsverk*	86	89	87
Samla tildeling post 01–99	173 320 00	161 583 000	177 946 000
Grad av utnytting post 01–29	96,8 %	96,8%	92,12%
Driftsutgifter totalt	165 932 398	154 106 272	164 444 803
Lønnsdel av driftsutgifter	48 %	53 %	53 %
Lønnsutgifter per årsverk	990 225	1 006 683	1 075 334
Driftsutgifter per årsverk	1 083 930	895 863	954 849
Budsjettert inntekt gebyr (sentral godkjenning)	38 959 000	36 617 000	34 875 000
Resultat av inntekt gebyr (sentral godkjenning)	38 594 900	37 237 739	36 548 900
Resultatgrad inntekt gebyr (sentral godkjenning)	99 %	102 %	105 %
Budsjettert inntekt overtredingsgebyr **	110 000	112 000	115 000
Resultat av inntekt overtredingsgebyr *	20 000	159 361	59 127

* Tala er henta frå SSB statistikk.

** Marknadstilsyn med produkt til byggverk.

Tabell 2: Utvalde volumtall 2021 – 2023

	2021	2022	2023
Talet på dokumenttilsyn (avslutta tilsyn byggjevarer)	133	344	217
Talet på dagar saksbehandlingstid (tilsyn byggjevarer)*	41	69	49
Talet på dokumenttilsyn (sentral godkjenning)	878	672	544
Talet på stadlege tilsyn (sentral godkjenning)	42	187	132
Talet på godkjende føretak (sentral godkjenning)	12 450	11 979	11 790
Talet på søknadar sendt via Fellestjenester BYGG **	30 703	31 765	31 611
Talet på nabovarsel sendt via Fellestjenester BYGG	965 735	842 248	797 782

* Gjennomsnittleg total sakshandlingstid (dagar).

** Gjeld søknad om løyve i ett trinn og søknad om rammeløyve. Om ein også inkluderer søknadar utan ansvarsrett er tala slik: 2021: 32419, 2022: 34593, 2023: 34654

Del 3 — Årets aktiviteter og resultater

Innledning

DiBK skal støtte opp om regjeringens mål for bolig- og bygningspolitikken. Vårt samfunnsoppdrag er å bidra til at det på en effektiv måte bygges sikre, miljøvennlige og tilgjengelige boliger og bygg, og at kravene til byggverk følges. Vi har fått tre delmål i tildelingsbrevet fra Kommunal- og distriktsdepartementet.

Delmål 1: Bærekraftig byggevirkksomhet

Delmål 2: Forsvarlig byggkvalitet

Delmål 3: Byggeregler som er enkle å forstå og bruke

Direktoratet er godt fornøyd med resultater og måloppnåelse. Vi har arbeidet effektivt og i god dialog med vårt departement. I denne delen av årsrapporten gir vi en samlet framstilling av aktiviteter og resultater fra året som er gått. Innholdet er strukturert etter de tre delmålene gitt i tildelingsbrevet.

Foto: Carl Martin Nordby

Delmål 1

Bærekraftig byggevirkksomhet

Klimaendringene er vår tids største utfordring, og økonomien må bli mer fornybar, sirkulær og bærekraftig. Bygg og byggevirkksomhet spiller en sentral rolle i dette. Når vi skal redusere belastningen på klimaet vil utslipp fra selve byggeprosessen spille inn, samtidig som vi må gjøre noe med hvor klimaeffektive byggene er i bruksfasen.

I løpet av 2023 har vi jobbet med bærekraftig forvaltning av ressurser, blant annet gjennom å løse oppdrag innenfor avfallsreduksjon og ombruk av byggevarer.

Energieffektivisering er viktig for å legge til rette for et bærekraftig energisystem, og for å redusere belastningen på økonomien til husholdninger og brukere av yrkesbygg. Vi har i 2023 arbeidet med å utrede mulige endringer i kravene til energifleksibel oppvarming i bygg-teknisk forskrift.

Ressurseffektivt og sirkulært

Ombruk

Fra 1. juli 2023 ble det obligatorisk å gjennomføre ombrukskartlegging og utarbeide ombruksrapport for søknadspliktig arbeid på eksisterende boligblokker og yrkesbygninger. Dette kravet gjelder når det samtidig er krav om å utarbeide avfallsplan. Regeleendringen innebærer også at det stilles krav om at byggverk skal prosjekteres og bygges slik at det er tilrettelagt for senere demontering. DiBK har informert og veiledet digitalt om det nye kravet, og holdt flere foredrag og innlegg om ombruk for næringen.

Avfall

Fra 1. juli 2023 ble det innført et obligatorisk krav på 70 prosent kildesortering av bygg- og anleggsavfall. Dette gjelder for tiltak som skal

utarbeide avfallsplan. DiBK har fortsatt arbeidet med å legge til rette for at det kan utvikles digitale avfallsrapporter. Dette vil gi en bedre statistikk over bygg- og anleggsavfallet.

DiBK har, sammen med nettverket Nasjonal handlingsplan for bygg- og anleggsavfall (NHP-nettverket), fått utarbeidet kartleggingen «Avfallsmengder fra nybygging» (Multiconsult 2023) for å få bedre oversikt over avfallsmengder fra ulike byggeprosjekter. Det viser seg at sluttrapportene for avfall fra byggeprosjekter ofte inneholder feil, og mangler tilstrekkelig informasjon til å kunne analyseres. Statistikken er derfor heftet med usikkerhet. Rapporten fra Multiconsult er nyttig for oss i det videre arbeidet og veiledningen mot bransjen når det gjelder dokumentasjon av avfallshåndtering.

Fellestjenester BYGG har i 2023 utviklet et felles ID-nummer (FtID) for byggeprosjekter. Nummeret vil fungere som en koblingsnøkkel

som knytter sammen data og følger byggeprosjektet fra oppstart til ferdigattest. I første omgang er det byggavfall som vil dra nytte av løsningen. Ved å digitalisere avfallsflyten blir det lettere å spore avfall, kontrollere ressursbruken og registrere avfall og vekt på riktig prosjekt.

Klimakrav til bygg

Bygg og byggevirksomhet lager et stort klimafotavtrykk, og byggenæringen er blant næringene med størst potensial for å kutte utslipp. Dette gjelder spesielt i byggeprosessen og innenfor materialbruk og avfallshåndtering. Det er et mål at klimagassutslippene fra byggevirksomheten skal reduseres. Reduserte utslipp oppnås blant annet ved bruk av klimavennlige materialer.

Klimagassberegninger av byggematerialer

Fra 1. juli 2023 ble det obligatorisk å gjennomføre klimagassberegninger av byggematerialer. Vi har mange virksomheter som har liten erfaring med å sette opp et klimagassregnskap. Det er derfor laget en egen temaveileder

på feltet. Temaveilederen ble sendt på høring i 2022 og oppdatert i 2023, og er tilgjengelig på våre nettsider.

Verktøy beregner ulikt

I videreutviklingen av regelverket har vi hatt behov for mer kunnskap for å vurdere om det er grunnlag for å regulere et nivå for klimagassutslipp fra byggematerialer i TEK17. I 2022–23 gjennomførte DiBK beregninger med tre kommersielle klimagassverktøy. Beregningene ble utført for DiBKs referansebygg; enebolig, boligblokk og kontorbygg. Ifølge beregningene er det mulig å redusere klimagassutslippene fra materialer med om lag 20 prosent uten merkostnader. Dersom man reduserer klimagassutslippene mer, vil det ha en kostnad. Det viste seg at verktøyene beregner klimagassutslippene ulikt. Derfor har DiBK satt i gang arbeid for å vurdere hvorfor verktøyene beregner ulikt og hva som skal til for at de bedre kan harmoniseres. Et av tiltakene er å revidere standarden NS 3720:2018 Metode for klimagassberegninger for bygninger. Et annet tiltak er å se på muligheten for å validere verktøyene og resultatene fra verktøyene ved å utvikle en tjeneste på Fellestjenester BYGG.

Energikrav til bygg

Boliger, kontorbygg og forskjellige yrkesbygg bruker store mengder energi, og står for nærmere halvparten av det årlige strømforbruket i Norge. Rundt 80 prosent av strømforbruket i bygninger går til oppvarming og varmtvann. Det brukes mye fjernvarme eller biomasse til oppvarming av kontorbygg og andre yrkesbygg. I boliger brukes det i tillegg fortsatt mye ved til oppvarming. Det er forbudt med oljefyring for alle bygg, og for nybygg er det heller ikke tillatt å bruke fossil gass.

Byggteknisk forskrift setter strenge krav til en energieffektiv bygningskropp og miljøvennlig energiforsyning i nye bygg og ved hovedombygging av eksisterende bygg. Energikravene i nybygg er blant de strengeste i Europa.

Energimyndighetene har signalisert at det i fremtiden vil bli mangel på tilgjengelig strøm. Regjeringen har utarbeidet en handlingsplan for energieffektivisering i alle deler av norsk økonomi. Energieffektivisering i bygg står sentralt i handlingsplanen. Det største potensialet for ytterligere energieffektivisering er eksisterende bygg. Byggene har også et

potensial til lokal produksjon av strøm med for eksempel solceller.

I løpet av 2023 har vi beregnet den økonomiske lønnsomheten i energikravene for et utvalg byggkategorier og fått utført en utredning om konsekvensene av mulige endringer i kravene til energifleksibel oppvarming. Disse utredningene gir oss et godt grunnlag for å arbeide videre mot målet om at energibehovet i bygg skal reduseres, og at regelverket skal legge til rette for økt egenproduksjon av fornybar energi.

Foto: Elena Elisseeva/Mostphotos

Oppdrag

Nr. 1/2022: DiBK skal gjøre nødvendige kostnadsoptimaliseringsberegninger på et utvalg byggkategorier. Departementet ber DiBK fullføre oppdraget innen ny frist 01.07.23

Vi har utredet den økonomiske lønnsomheten for løsninger på et utvalg byggkategorier sammenlignet med energikravene i TEK17. Beregningene er gjort i tråd med EUs bygningsenergidirektiv (EPBD) og tilhørende forordning.

Utredningen er gjennomført av Multiconsult og viser at dagens energikrav i TEK17 oppfyller kravet i EPBD. Beregninger for enebolig, firemannsbolig og kontorbygg viser at den kostnadsoptimale tiltakspakken som ble utarbeidet i forbindelse med utredningen er mindre streng enn dagens energikrav. For boligblokk er denne noe strengere enn dagens energikrav, men innenfor kravet i EPBD.

Nr. 1/2023: DiBK skal utrede mulige endringer i kravene til energifleksibel oppvarming, inkludert hvilke konsekvenser endringene vil gi, og levere et beslutningsunderlag for vurdering av hvor mye kravet kan strammes inn. Frist: 01.10.2023.

Vi har fått utredet endringer i gjeldende krav til energifleksible varmesystemer i TEK17 § 14–4. Utredningen inkluderer både skjerping og lemping i forhold til dagens krav.

Utredningen, utført av Vista Analyse og Asplan Viak, viser at en skjerping av dagens krav ikke vil være samfunnsøkonomisk lønnsom. Derimot vil det være samfunnsøkonomisk lønnsomt å fjerne dagens krav til energifleksible varmesystemer.

Fakta

Byggkvalitetsdagen 2023

Byggkvalitetsdagen er eit digitalt arrangement retta mot byggsektoren. Fagdagen fremjar god byggkvalitet gjennom å løfta fram aktuelle samfunnsutfordringar, dela erfaringar og kunnskap, og synleggjera gode førebiletsprosjekt.

Eksisterande bygg – ein ressurs for å nå klimamåla, var tema for årets fagdag. Byggsektoren spelar ei viktig rolle for å nå måla om å redusera klimagassutslepp, ressursforbruk og energiforbruk. Nybyggprosjekt gir store klimagassutslepp. Ved å la vera å riva bygg, opnar vi for ei betre utnytting av ressursar og materiale som allereie er i bruk. Eldre bygningar kan vera energisluk. Ei byggoppgradering som gir meir effektiv energibruk, er avgjerande for å nå klimamåla. Dette frigjer straum og aukar nettkapasiteten.

Vel 1000 personar frå byggsektoren rundt om i landet har sett sendinga frå årets fagdag. Evalueringa viser at dei som har følgd sendinga

er godt tilfredse både med det faglege utbyttet og med årets tema.

Delfinansiering som bidrar til utvikling og innovasjon

Direktoratet delfinansierer flere prosjekter som bidrar til utvikling og innovasjon på områder som er relevant for byggkvaliteten:

Ulike prosjekter under forskningsavtalen mellom Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) og RISE Fire Research AS.

Følgende prosjekter er planlagt eller igangsatt i 2023:

- Brannsikkerhet ved oppføring og rehabilitering av bygg
- Analyse av dødsbranner
- Sotdannelse i ildsted og feiing

Fire Research and Innovation Centre (FRIC).

Hensikten med arbeidet er å øke brannfaglig kunnskap for å bidra til økt brannsikkerhet i bygninger.

Forskningssenteret (FME) ved NTNU/SINTEF som forsker på «nullutslipps nabolag i smarte byer» (ZEN).

Hensikten er å utvikle metodikk egnet for å redusere klimagassutslipp og dermed mer miljøvennlige bygg.

Grønn materialguide 4.0

Direktoratet har bidratt til å utvikle veilederen Grønn materialguide. Veilederen benyttes blant annet av prosjekterende for å dokumentere krav til materialer i TEK17 § 9–2 om helse- og miljøfarlige stoffer og klimagassregnskap for materialer i § 17–1.

Fakta

Støtte digitaliseringsarbeidet i bransjen

Samordningsrådet for digitalisering av bygg-, anleggs- og eideomsnæringa vart etablert i 2021. Mot slutten av 2023 leverte rådet sin rapport og tilråding til Kommunal- og distriktsdepartementet.

Samordningsrådet har vore ein pådrivar for berekraftig forbruk, ombruk, betre produktdataflyt og meir effektive prosessar for prosjektering, handel, bygging og drift. Medlemmer i rådet kjem frå næringa, interesseorganisasjonar og styresmaktene. Direktoratet for byggkvalitet har vore sekretariat.

Gjennom små, konkrete pilotprosjekt har rådet illustrert forbedringspotensialet som ligg i auka digitalisering og samarbeid på tvers av ulike delar av næringa. Konklusjonen i rapporten er at byggjenæringa må samla seg rundt felles praktisering av standardar for å få fart på digitaliseringa, noko som igjen vil gi auka lønnsemd og berekraft.

Foto: DiBK

FNs bærekraftsmål 11 handler om å gjøre byer og lokalsamfunn inkluderende, trygge, robuste og bærekraftige.

I 2023 har vi arbeidet for å informere om regelendringer i plan- og bygningsloven, som gir større muligheter for renovering og transformasjon av bygninger innenfor gjeldende regelverk. Større gjenbruk av den eksisterende bygningsmassen, istedenfor å rive og bygge nytt, vil redusere klimautslippene og samtidig gi oss varierte og gode bomiljøer. Gjennom arrangementet Byggkvalitetsdagen sørger vi også for kompetanseheving innen tema som angår bærekraftig by- og tettstedsutvikling.

Fakta

Nye tjenester i Fellestjenester BYGG

I 2023 har Fellestjenester BYGG hatt fokus på å legge til rette for effektiv saksbehandling i kommunene. De gjennomførte tiltakene er viktige steg på veien mot målet om gode, digitale prosesser for byggesøknader, som kommer både kommuner og byggenæringen til gode.

For kommuner som har tatt i bruk eByggesak har vi gjort det mulig å sende informasjon om saksbehandlingen direkte til søker. Dette gjelder for disse trinnene i saksbehandlingen:

- Kvittring for mottatt søknad
- Mangelbrev
- Vedtaksbrev med vilkår og oppfølgingspunkt
- Oppdatert milepæl
- Saksoppdatering
- Endring av saksnummer

Vi har også tilrettelagt for at mange av kravene fra de nasjonale sjekklistene utkvitteres automatisk for følgende hovedsøknader:

- Søknad om rammetillatelse
- Søknad om tillatelse i ett trinn
- Søknad uten ansvarsrett

På søknadssiden har vi lagt til rette for mer effektiv dataflyt, og tilpasset oss endret regelverk:

- Unik ID for byggeprosjektet (FtID)
- Digital søknad om mikrohus
- Digital søknad om hovedombygging

FNs bærekraftsmål 9 handler om industri, innovasjon og infrastruktur. Målet er å bygge solid infrastruktur og fremme inkluderende og bærekraftig industrialisering og innovasjon.

Gjennom digitalisering av byggesaksprosessen og videreutvikling av regelverket, vil vi bidra til å omstille byggsektoren til å bli mer bærekraftig. Et tydelig regelverk og gode digitale fellesløsninger vil gi mer effektiv bruk av ressurser, og gjøre det mulig for sektoren å velge de mest klimavennlige løsningene. Vi har i 2023 videreutviklet vår digitale plattform Fellestjenester BYGG og bidratt inn i arbeidet til Samordningsrådet for digitalisering av bygg-, anlegg- og eiendomsnæringen.

Delmål 2

Forsvarlig byggkvalitet

Våre boliger og bygg skal være sikre og gode steder å oppholde seg. Byggteknisk forskrift stiller minimumskrav til kvaliteter i bygg. Byggesaksforskriften stiller krav til ansvarsfordeling og dokumentasjon i byggeprosessen. Vi har gjennom 2023 arbeidet med flere prosjekter for å videreutvikle regelverket. Tilpasning av regelverket som følge av klimaendringene har vært sentralt i flere av prosjektene.

I tillegg har vi veiledet kommunene i deres arbeid med tilsyn i byggesaker. Og, med vårt ansvar for byggevarerforskriften (DOK), har vi også gjennomført en rekke produkttilsyn med utvalgte typer byggevarer. Gjennom ordningen for sentral godkjenning blir det også gjennomført tilsyn med kvalifikasjoner og kvalitetssikringssystemer i virksomheter som har godkjenning. Felles for alt tilsyn, om det er veiledning til kommunene, eller tilsyn med produkter eller kvalifikasjoner, er at vi ser på tilsyn som en mulighet til å veilede og bidra til bedre kvalitet i alle ledd av næringen.

Klimapartnerskap

Bygge- og eiendomsnæringen er invitert til dialog om klimapartnerskap. Klimapartnerskap betyr at regjeringen og partene i arbeidslivet skal drøfte løsninger på hvordan man kan kutte klimagassutslipp og gjennomføre andre klimatiltak på en mest mulig effektiv måte. Målsettingen er å få gjennomført samfunnsøkonomisk lønnsomme tiltak som bidrar til å kutte klimagassutslipp, og etablere en felles forståelse om hva som må til for å nå målene. Det skal utarbeides et kunnskapsgrunnlag om hvilke tiltak som vil ha størst effekt og hvilke barrierer som finnes. En arbeidsgruppe med parter fra Byggenæringens Landsforening (BNL), Fellesforbundet, KDD og DiBK ble opprettet våren 2023. Høsten 2023 ble det gjennomført en rekke workshops for å få oversikt over eksisterende kunnskap og hva vi trenger å lære mer om. Parallelt ble statistikk om klimagass fra bygge- og eiendomsnæringen oppdatert.

Naturfare

Det bygningstekniske regelverket stiller krav om sikkerhet mot naturfarer, slik som sikkerhet mot flom, stormflo og skred. Klimaendringene må også gjenspeile seg i regelverket.

Regjeringen har nedsatt en arbeidsgruppe bestående av Direktoratet for byggkvalitet, Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) og Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) som skal foreta en helhetlig gjennomgang av kravene til sikkerhet mot naturfarer i TEK17. Arbeidet ledes av DiBK og målet er å i større grad tilrettelegge for å opprettholde verdiskaping, utvikling og levedyktige lokalsamfunn i fareområder, samtidig som personsikkerheten er ivaretatt. Regelverket skal tilrettelegge for en fornuftig og forsvarlig samfunnsutvikling.

Arbeidsgruppen skal svare på tre sentrale problemstillinger: Er sikkerhetsnivået som TEK17 legger opp til på riktig nivå, kan det åpnes for

organisatoriske sikringstiltak og hvordan skal dette eventuelt reguleres, og hvordan kan man i større grad sikre at kravene i TEK17 tar hensyn til fremtidige klimaendringer. Arbeidsgruppen har jobbet godt sammen i 2023 for å kunne levere på målet om to høringsnotater i 2024. Det første høringsnotatet skal svare på problemstilling om organisatoriske sikringstiltak, det andre skal svare på de andre to problemstillingene.

Produkttilsyn

Direktoratets tilsyn med byggevarer er et virkemiddel for å sikre bedre byggkvalitet, færre byggefeil, samt fri flyt av byggevarer i EØS-området. Forbrukere og næringsdriven-

de skal kunne velge de produktene som gir byggverket riktig kvalitet. Det er da viktig at produktenes egenskaper er dokumentert på en korrekt og troverdig måte.

Tilsynet i 2023 dekket et bredt utvalg av produkttyper. Direktoratet tilstreber å målrette tilsynet mot de produktene hvor sannsynlighe-ten for å finne feil er høyest.

God informasjon om regelverket er en forut-setning for at det blir fulgt. Vi delte informasjon om regelverket og resultatene av tilsynet i nyhetsbrev, på våre nettsider og gjennom foredrag i ulike bransjefora. Formålet med en mer aktiv kommunikasjon var å øke og forster-ke effekten av tilsynet.

Direktoratet har i året som har gått deltatt i nasjonale nettverk for myndigheter som fører tilsyn med byggevarer, samt i samarbeids-grupper for tilsynsmyndigheter i EU. Delta-kelsen er viktig fordi tilsynet hovedsakelig er basert på felleseuropeisk regelverk, og tett kontakt mellom nasjonale myndigheter bidrar til en enhetlig praksis.

Direktoratet vurderer det slik at tilsynet med byggevarer er i et godt spor. Vi opplever at vi har god dialog med bransjeaktørene, og at de i stor grad innretter seg etter informasjon og pålegg fra direktoratet. Vi brukte om lag tre årsverk på tilsynsarbeidet og hadde et budsjett på i overkant av 1,6 millioner kroner.

Tabell 3: Tilsyn av byggevarer	2021	2022	2023
Antall avsluttede dokumenttilsyn *	133	344	217**
Gjennomsnittlig total saksbehandlingstid (dager)	41	69	49
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid (dager) fra tips ble mottatt til det ble tatt beslutning om å føre tilsyn eller ikke***	10	6	10

* Direktoratet hadde som mål å føre tilsyn med 120 produkter i 2023.

** Tilsyn basert på proaktive tilsynsaksjoner (204 produkter) og reaktive tilsyn (13 produkter).

*** Direktoratet hadde 15 dager som mål i 2023

Markedstilsynet viser at det er aktører som ikke følger regelverket. Det er derfor viktig å videreutvikle veiledningsarbeidet og tilsynsvirksomheten i året som kommer.

Sentral godkjenning

Den frivillige ordningen med sentral godkjenning av foretak for ansvarsrett er en anerkjent og godt innarbeidet måte for aktørene til å synliggjøre sine kvalifikasjoner. Innenfor rammen av dagens ansvarsrettsystem er dette et av virkemidlene for å sikre god byggkvalitet.

Bygg- og anleggssektoren er i endring. Overgang til bærekraftig bygging, energieffektivisering, ny teknologi, men også klimaendringer og påfølgende naturfarer, setter store krav til aktørenes kvalifikasjoner.

Forvaltning av sentral godkjenning

Sentral godkjenning forvaltes av direktoratets avdeling på Gjøvik. Forvaltningen omfatter saksbehandling av nye søknader om sentral godkjenning, endring og fornyelse av eksisterende godkjenninger, tilsyn med sentralt godkjente foretak og behandling av klager på vedtak.

Direktoratet følger opp foretakene i ordningen med tilsyn for å vurdere om de oppfyller kravene til kvalitetssikring og kvalifikasjoner. I 2023 gjennomførte DiBK 845 tilsyn med sentralt godkjente virksomheter. På grunn av anstrengt økonomi, ble det kun gjennomført stedlige tilsyn i månedene fra mars til juni. I de resterende månedene, ble det prioritert digitale tilsyn (Teams), i tillegg til dokumenttilsyn.

I 2023 var den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden kort, og antallet klagesaker er svært lavt sammenliknet med antallet saker vi behandler. Dette gjenspeiler god saksbehandling og godt begrunnede vedtak, formulert på en måte som mottakerne forstår.

Antall godkjente foretak i ordningen

I 2023 var det til sammen 11790 betalende foretak i ordningen. Fra 2016 har det vært en gradvis nedgang i antall foretak i ordningen, men nedgangen har vært maginal de siste par årene. Antall foretak påvirkes fortsatt av strukturelle endringer i næringen. Den økonomiske situasjonen i landet påvirker bransjen. Dette kan få konsekvenser for antall betalende foretak i 2024.

Ordningen er selvfinansiert gjennom det forskriftsfestede årlige gebyret. Til og med 2023 var gebyret på 3 100 kroner per foretak. Fra 2024 er gebyret økt til 3 650 kroner, for å sikre selvfinansiering. Denne forskriftsendringen ble gjennomført høsten 2023.

Klimatilpasning – håndtering av overvann i byggesaker

Overvann skal håndteres gjennom bruk av infiltrasjon, fordrøyning og avledning. DiBK har bistått Kommunal- og distriktsdepartementet med å utarbeide beslutningsgrunnlag for fastsettelse av endringene. Løsninger for overvannshåndtering skal dimensjoneres for nedbør med klimajustert 100-års gjentaksintervall. Hensikten med bestemmelsen er å sikre at overvann håndteres lokalt og unngå at overvann tilføres hovedledninger. Overvannshåndtering bør i utgangspunktet reguleres i kommunale arealplaner. Dersom kommunale planer ikke stiller krav til overvannshåndtering, gjelder kravene i forskriften. Mot slutten av 2023 gjennomførte vi en rekke informasjonstiltak for å gjøre regelendringen kjent, blant kommuner, i byggenæringen og privatpersoner.

Sikkerhetskontroll av heis

Når vi jobber med heis og løfteinnretninger er det alltid sikkerheten som står i fokus.

Vi er representert i en rekke nasjonale standardiseringskomiteer. Komiteen «SN/K 037» gjelder for heis, løfteplattformer, rulletrapper og rullende fortau. Komiteen følger arbeidet i europeiske og internasjonale standardiseringskomiteer, holder seg oppdatert på uønskede hendelser og ulykker, og utvikler nasjonale standarder. Komiteen bistår DiBK i vårt regelverksarbeid. Vi har ellers tett dialog med bransjen når vi jobber med utviklingen av regelverket.

Foto: NTB

Oppdrag

Nr. 2/2023: DiBK skal levere beslutningsgrunnlag for fastsettelse av endringer om overvann i byggesaksforskriften og byggteknisk forskrift innen 1. april 2023. DiBK skal oppdatere veiledningstekst til de aktuelle bestemmelsene innen 1. september 2023.

Beslutningsgrunnlaget som ble levert, er en kortere versjon av oppsummeringen av høringen med forslag til endring fra 15.12.2020. Det ble gjort noen endringer i forslagene til nye bestemmelser, blant annet for å få godt samsvar med nye pbl. § 28–10 med tilhørende forarbeid.

Veiledningsteksten til de aktuelle bestemmelsene i TEK17 og SAK10 ble oppdatert.

Nr. 3/2023: DiBK skal utrede behov for endringer knyttet til regelverket i byggteknisk forskrift kapittel 16 om sikkerhetskontroll av heis. Prioritering av oppgaver skal gjøres i dialog med departementet og frister avklares nærmere.

DiBK har arbeidet med å utrede behov for endringer og presiseringer i byggteknisk forskrift kapittel 16 Sikkerhetskontroll av heis. Arbeidet er ikke ferdigstilt. DiBK vil arbeide videre med dette i 2024.

Nr. 12/2023: En arbeidsgruppe, med representanter fra Direktoratet for byggkvalitet (DiBK), Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) og Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB), skal utrede og eventuelt foreslå endrede krav til sikkerhet mot naturfarer i TEK17 og plan- og bygningsloven (pbl). DiBK leder arbeidsgruppen, som skal levere sine vurderinger i løpet av 2024, med to delleveranser i henholdsvis april og desember.

Det er utarbeidet nødvendig grunnlagsmateriale for å kunne løse oppdraget. Det er diskutert hensiktsmessig bruk av organisatoriske tiltak og startet arbeid med å strukturere grunnlagsmaterialet til et høringsnotat. Det er forberedt tema for workshops med bransjen for å få innspill til den delen av oppdraget som gjelder å vurdere om dagens sikkerhetsnivå er riktig, og hvordan man i større grad kan sikre at dagens krav tar hensyn til framtidige klimaendringer.

Fakta

Tall og fakta for sentral godkjenning

Antall foretak i ordningen har holdt seg relativt stabilt de siste par årene.

Avdelingen for sentral godkjenning behandler årlig svært mange søknader og mottar få klager på vedtakene som gjøres.

Tabell 4: Antall foretak i ordningen 2021–2023

Foretak	2021	2022	2023
Antall betalende foretak	12 450	11 979	11 790

Tabell 5: Antall behandlede klager 2021–2023

Klager	2021	2022	2023
Antall klager	85	62	52
Avsluttede klagesaker	95	67	58
Antall behandlet i nemnda	59	32	29
Klagesaksprosent av totalt antall søknader behandlet	1,8 %	1,3 %	1,3 %

Tabell 6: Antall søknader til behandling 2021–2023

Søknader	2021	2022	2023
Antall søknader	4 779	4 739	4 153
Førstegangssøknad	1 491	1 507	1 525
Søknad om endring	358	319	337
Søknad om fornyelse	2 930	2 913	2 291
Omgjøringsprosent av totalt antall søknader	0,8 %	0,4 %	0,5 %

Fakta

Avdeling for sentral godkjenning gjennomfører årlig tilsyn med foretakene som er del av ordningen. Dette gjøres enten gjennom stedlig tilsyn, ved hjelp av Teams-møter eller ved et dokumenttilsyn.

Tabell 7: Måltall og resultater for dokumenttilsyn, stedlige tilsyn og digitale tilsyn 2021–2023

Tilsyn	2021		2022		2023	
	Måltall	Resultat	Måltall	Resultat	Måltall	Resultat
Dokumenttilsyn	900	878	900*	672	**	544
Stedlige tilsyn		42		187		132
Digitale tilsyn (video)		9		15		169
Sum	900	929	900	874		845

*Internt satt måltall

** Ingen interne måltall grunnet endrede forutsetninger; bortfall av stedlig tilsyn jan-feb og f.o.m. juli.

Tabell 8: Saksbehandlingstider i antall dager 2021–2023

Saksbehandlingstider	2021	2022	2023
Førstegangssøknad	19,5	36,6	21,6
Søknad om endring	21,4	35,4	21,2
Søknad om fornyelse	18,4	36,9	20,6
Klagesak	100,0	82,7	67,1

Fakta

Markedstilsyn av drivhus

I 2022/2023 har direktoratet gjennomført tilsyn med metallkonstruksjonen i drivhus. Vi valde å gjennomføre tilsyn fordi ei risikovurdering utført av Teknologisk Institutt i Danmark (DTI), på oppdrag frå DiBK, viste ein høg skår, og dermed auka risiko for personskadar ved bruk. Produkta fekk ein høg skår mellom anna fordi drivhus ofte blir nytta meir som hagestover eller vinterhagar enn den tiltenkte bruken.

Det var også uvisse i bransjen knytt til korleis eigenskapane til eit drivhus skal dokumenterast, og det var derfor eit behov for å auka kunnskapen om gjeldande krav til produkt-dokumentasjon. Tilsynet gav DiBK ei god oversikt over produkta og aktørane i denne marknaden.

Tilsynet var avgrensa til kontroll av produkt-dokumentasjonen. Testing av produkta var ikkje ein del av tilsynet. Det er produsenten si oppgåve å utarbeida produktdokumentasjon. Importørar og distributørar av byggjeverar er

forplikta til å sikra at byggjeverar har tilstrekkeleg dokumentasjon før varen blir omsett på den norske marknaden.

Det vart sendt ut pålegg om opplysningar til totalt 46 aktørar. 19 aktørar gav tilbakemelding om at dei ikkje produserer, importerer eller distribuerer drivhus med metallkonstruksjonar. Innanfor ramma av tilsynskampanjen kontrollerte vi 60 produkt, som anten er produserte, importerte eller distribuerte av 27 ulike aktørar. Fleire av aktørane distribuerte same type produkt.

Alle aktørar som hadde avvik i dokumentasjon, vart kontakta og fekk høve til å retta opp manglane. Alle avvik vart retta opp, og vi avslutta tilsynskampanjen og publiserte ein sluttrapport på nettsida vår.

Foto: Gunnar Stenberg

Fakta

Revisjon av byggevareforordningen

Formålet med byggevareforordningen er å sikre at byggevarer kan kjøpes og selges fritt i EU- og EØS-området. Forordningen etablerer harmoniserte regler for hvordan man beskriver sikkerhet- og miljøegenskaper for byggevarer. I forbindelse med det grønne skiftet ønsker EU-kommisjonen å fremme miljømål og sirkulær økonomi i byggsektoren. Kommisjonen la i 2022 fram et forslag til en ny byggevareforordning som innebærer store endringer fra dagens forordning. Hovedtrekkene i den nye forordningen er økt fokus på miljø og bærekraft, digitalisering og mer spesifikke og detaljerte juridiske forpliktelser til aktørene som omfattes av forordningen.

I 2023 har det pågått forhandlinger i EU om den endelige teksten. Desember 2023 kom EU til politisk enighet om byggevareforordningen. Det ble blant annet besluttet at:

- Ombrukte og produserte produkter skal være omfattet av forordningen
- Produktinformasjon bør gis digitalt med et såkalt digitalt produktpass, og i enkelte tilfeller med utvidede fullmakter for kommisjonen til å fastsette tekniske spesifikasjoner.

Vi følger arbeidet i EU tett. Direktoratet har holdt presentasjoner og sendt ut et eget nyhetsbrev til bransjen med oppdateringer om arbeidet med revisjonen. Vi deltar også i kommisjonens arbeids- og komitémøter om byggevareforordningen, og vi deler referatene fra disse møtene på våre nettsider.

Samtidig som kommisjonen reviderer byggevareforordningen, har den også startet en prosess for å revidere det tekniske regelverket til byggvareforordningen, kalt CPR Acquis. Det gjøres for å utarbeide nye tekniske krav til byggevarer som kan erstatte de eksisterende spesifikasjonene.

Dette er også et arbeid vi har fulgt tett. Direktoratet har opprettet norske arbeidsgrupper for de ulike produktgruppene. Vi har også etablert et tettere samarbeid med Standard Norge, for å koordinere og gi innspill i den europeiske prosessen. Vårt hovedfokus er at de nye kravene ikke skal medføre unødvendige belastninger for byggenæringen. Direktoratet har sendt flere innspill til kommisjonen.

Foto: DiBK

Fakta

Sikkerhet mot naturfarer og tilpasning av regelverket

Etter endringer i TEK17, som trådte i kraft 15. mars 2023, oppdaterte vi veiledningen til § 7-2 Sikkerhet mot flom og § 7-4 Unntaksbestemmelse for utbygging i område med fare for fjellskred og flodbølge som følge av fjellskred.

Endringen i § 7-2 åpner for en mer risikobasert vurdering av fare for flom for byggverk som er avgjørende for nasjonal eller regional beredskap. Byggverk kan nå plasseres i flomutsatt område dersom det klart kan dokumenteres at tiltaket sikrer at en eventuell flom ikke vil svekke beredskapen. I tillegg er storulykkevirksomheter ikke lenger omfattet av totalforbudet mot å kunne plasseres i flomutsatte områder.

Unntaksbestemmelsen § 7-4 ble utvidet til å omfatte primærvirkninger av fjellskred.

Bestemmelsen legger til rette for et mer fleksibelt arealplansystem, som sikrer at oppdatert kunnskap innarbeides i kommunenes reguleringsplaner. Formålet med bestemmelsen er å sikre bedre sammenheng mellom risiko og ressursbruk.

Endringene inngår i den pågående gjennomgangen av kravene til sikkerhet mot naturfarer i plan- og bygningsloven og TEK17.

Temaveilederen Utbygging i fareområder er også oppdatert med de siste forskriftsendringene. Veilederen er tilgjengelig på DiBKs nettsider.

Foto: Kjell Eikenes

FNs bærekraftsmål 13 handler om å stoppe klimaendringene og bekjempe konsekvensene av dem.

Byggenæringen står for en betydelig andel av klimagassutslippene. I 2023 har vi bidratt i arbeidet med et kunnskapsgrunnlag som skal ligge til grunn for en klimapartnerskapsavtale mellom regjeringen og byggenæringen. Dette er et samarbeid mellom stat og næringsliv på bransjenivå, og skal bidra til grønn omstilling og en sirkulær økonomi. Samtidig har vi arbeidet for å gjøre huseiere og utbyggere i stand til å tilpasse seg klimarelaterte farer. I 2023 har vi ledet en arbeidsgruppe som ser på kravene i regelverket til sikkerhet mot naturfarer, og vi har gjort våre brukere kjent med nye regler om håndtering av overvann.

Delmål 3

Byggeregler som er enkle å forstå og bruke

Regelverkene på bygningsområdet oppleves av mange som omfattende og komplekse. Gjennom en byggeprosess må aktørene forholde seg til ulike regelverk, noe som forutsetter god kunnskap og kompetanse hos kommuner, byggenæring og publikum.

Gjennom 2023 har vi jobbet med flere prosjekter hvor forenkling og tydeliggjøring av regelverkene har vært målet. Når vi arbeider med videreutvikling av regelverk, gjør vi det med tanke på å tilrettelegge for digital bruk.

I tillegg til å videreutvikle regelverkene, har vi gjennom året jobbet for å forbedre vår digitale veiledning. Dette er et kontinuerlig arbeid, hvor veiledning, sammen med gode digitale systemer, vil bidra til færre byggfeil, økt produktivitet i næringen og mindre ressursbruk i kommunene.

Digital tilrettelegging av byggteknisk forskrift

Byggeregler for fremtiden

Et viktig mål for direktoratet er å være pådriver for digitalisering og forenkling av byggeregler. I 2022 utviklet vi strategien Byggeregler for fremtiden. Strategien er førende for direktoratets langsiktige arbeid med å tydeliggjøre dagens kravsnivå i byggteknisk forskrift, slik at forskriften er enklere å bruke og bedre tilrettelagt for digital bruk.

Målet med strategien er å gjøre det enklere å forstå når et krav gjelder, hva kravet helt konkret innebærer, og ikke minst når kravet er oppfylt. Som en del av arbeidet skal dagens preaksepterte ytelser flyttes over i forskrift.

I 2023 har vi utviklet og pilotert en metode for omstrukturering av regelverket. Samtidig har vi startet med å forberede en høring på utvalgte

paragrafer i forskriften. Omstruktureringen av regelverket skal ivareta flere hensyn:

- Tydeligere krav og god lovteknikk
- En digitaliseringsvennlig struktur
- Et klart språk som gir bedre forståelse
- Et faglig presist språk som er tilpasset målgruppene

Byggeregler for fremtiden vil på sikt gi flere gevinster som bidrar til regjeringens mål om effektive og digitale byggeprosesser. Et enklere og tydeligere regelverk som er tilrettelagt for bruk i digitale verktøy, vil gjøre det enklere å bygge i tråd med regelverket, gi færre byggfeil og øke produktiviteten i næringen.

DiBK har hatt som styringsparameter at det skal utvikles automatisk regelsjekker på minst ett egnet område i byggteknisk forskrift. I arbeidet

med å omstrukturere regelverket har vi bruker-testet og pilotert flere områder for å sjekke i hvilken grad den nye forskriftsstrukturen er egnet for automatisk regelsjekkning. Områdene vi har testet ut, er bod og oppbevaringsareal, entré og garderobe og snuareal. De omskrevne kravene på disse områdene egner seg godt for automatisk regelsjekkning. Piloteringen har gitt verdifull innsikt og erfaring i det videre arbeidet med å tilrettelegge byggt teknisk forskrift for bruk i digitale verktøy.

Enklere og mer effektiv søknadsbehandling

Mange opplever at det er uklart hvilken dokumentasjon som kreves i byggesøknader. Dette fører til at det registreres mangler i omtrent 35 prosent av byggesakene. Reglene om saksbehandlingsfrister er også vanskelige å forstå, og fristene praktiseres ulikt.

I 2022 utredet DiBK hvilke tiltak som er best egnet til å bedre situasjonen. I år har vi jobbet videre med flere av de foreslåtte tiltakene.

Rett på sak

Vi har skrevet forslag til høringsnotat om endringer i reglene om søknadsdokumentasjon i byggesaksforskriften (SAK10), kapittel 5 og 6. Formålet er å tydeliggjøre kravene til søknadsdokumentasjon, bidra til reduksjon i antallet mangelfulle søknader og presisere når saksbehandlingsfristen begynner å løpe. Vi har gjennomført intervjuer og brukertester med kommuner og foretak for å sikre at endringsforslagene er treffende for å løse dagens utfordringer og at de nye reglene blir forståelige. Vi har også fått utført en samfunnsøkonomisk analyse av konsekvensene for noen av endringsforslagene.

Veiledning om dispensasjonssøknader

Videre har DiBK jobbet med grunnlaget for en dispensasjonsveileder. Det er mange mangler knyttet til dispensasjonssøknader, og det er viktig å gjøre dette regelverket mer forståelig. Vi har samlet inn informasjon om regelverket og eksempler på veiledning. Basert på dette har vi laget utkast til en veiledning om dispensasjon og hjelpetekster som kan legges inn i de digitale søknadsløsningene.

Tegninger og situasjonsplan

Vi har også startet et arbeid med eksempelveiledere for situasjonsplan og tegninger. Vi har kartlagt hva som kan og bør komme frem på ulike tegninger og situasjonsplaner. Dette underlaget skal brukes for å gi bedre eksempler på detaljeringsnivå, og se på hvordan det kan bli enklere å sende inn BIM (byggningsinformasjonsmodellering) med tilstrekkelig nivå i byggesøknader.

Standardisert digital informasjon

Direktoratet har arbeidet med to oppdrag som skal bidra til standardisert digital informasjon i byggesaksprosessen. Det første oppdraget har vært å se på mulige tiltak for at dokumentasjon i byggeprosjekter produseres i en enhetlig digital struktur og standardisert digitalt format. Det andre oppdraget har vært å vurdere konsekvenser av:

- å innføre krav om et standardisert digitalt format på byggesøknadene til kommunen
- innrapportering av informasjon ut over det som knytter seg til søknadene til kommunen.

Gjennom en mulighetsstudie og utarbeidelse av et rammeverk som fanger opp det relevante mulighetsrommet, har vi identifisert at mer digitalisering kan bidra til mindre tidkrevende og kompliserte byggesaksprosesser for næringen og kommunale saksbehandlere. Det vil kunne gi:

- Redusert behov for veiledning
- Færre mangelfulle byggesøknader
- Mindre dokumentasjon som er spredt mange ulike steder, uten å være søkbar

I sum vil digitalisering bidra til høyere kvalitet på byggesøknadene og oppfyllelse av formålsparagrafen i plan- og bygningsloven. Direktoratet vil, i samarbeid med departementet, benytte innsikten vi har fått i 2023 som grunnlag for videre arbeid med å identifisere, vurdere og eventuelt iverksette konkrete tiltak for å øke samfunnsnyttene i byggesaksprosessen.

Kommunalt tilsyn

Kommunenes tilsyn i byggesaker er et viktig virkemiddel for å sikre etterlevelse av regel-

verket. Tilsyn skal bidra til god kvalitet og færre feil ved bygging. Mange kommuner har ikke et aktivt tilsyn i dag. Mangel på ressurser og kompetanse er viktige årsaker til at kommuner fører få eller ingen tilsyn. For å kunne drive en effektiv tilsynsvirksomhet må tilsynsaktiviteten også forankres politisk i kommunene.

Direktoratet har som mål at flere kommuner skal komme i gang med tilsynsarbeidet. I 2023 gjennomførte direktoratet en nasjonal kampanje sammen med 63 av landets kommuner, med mål om å avdekke ulovlig etablerte boenheter. Gjennom kampanjen oppnådde vi å få flere kommuner med på tilsynsarbeidet. I forbindelse med kampanjen reviderte vi vår veileder for tilsyn og publiserte flere maler til hjelp for kommunene i tilsynsarbeidet.

Direktoratet har god kontakt med kommunale tilsynsmedarbeidere. Vi deltar også i Storbynettverket, som er en nettverksgruppe for de største kommunene. Nettverksgruppen jobber for enhetlig praksis og forståelse av gjennomføringen av tilsyn. Kontakten er viktig både for å kunne bistå kommunene og for å gi direktoratet innsyn i de problemstillingene det kommunale tilsynet står overfor.

Boligdugnaden

Krigen i Ukraina har ført rekordmange flyktninger til Norge. I 2022 og 2023 er nesten 70 000 flyktninger bosatt i norske kommuner. Allerede i 2022 meldte mange kommuner at det lokale leiemarkedet begynte å bli stramt. Notatet Boligreserver 2022, utarbeidet av Asplan Viak for Husbanken, viste at antallet potensielle utleieboliger i sentrale strøk fortsatt var betydelig. I februar 2023 fikk DiBK et hasteoppdrag fra departementet om å bidra til å få flere av de potensielle leieboligene ut i markedet.

Sammen med Husleietvistutvalget (HTU) og departementet, etablerte vi en prosjektgruppe som skulle se på mulige løsninger på kommunenes utfordringer. Etter grundige kartlegginger kom vi fram til at det mangler en nettside som samler informasjon om boligutleie. På svært kort tid utviklet vi nettsiden boligdugnden.no. Der samlet vi viktig og relevant informasjon om hva du må gjøre før du leier ut, hva du må huske på underveis i leieforholdet og hvordan finne en leieboer. Alt du trenger å vite om utleie, samlet på ett sted. Boligdugnaden ble lansert av statsråd Sigbjørn Gjelsvik 12. juni.

Nettsiden er profilert gjennom pressemelding,

kronikker, egne sosiale medier og samarbeid med FINN. Vi annonserte i Schibsted-pressen i juli og august, og i Viaplays radiokanaler i august og desember. I august vant Boligdugnaden Sølvmikken for beste radioreklame.

Nettsiden har hatt mer enn 48 000 besøk siden lansering. Fra september og ut året falt det gjennomsnittlige besøket. Et nytt markedsføringstiltak i desember økte besøket til nettsiden betydelig, og viser hvor viktig informasjonskampanjer er for å motivere flere privatpersoner til å leie ut.

Søk

Leie ut bolig!

**Bolig-
dugnaden**

Har du plass til overs? Norge trenger flere utleieboliger til flyktninger, studenter og andre. Bli med på boligdugnaden! [Les mer](#)

1

Slik kommer du i gang

Så fint at du vil leie ut! Ditt bidrag er viktig for å gi husrom til en familie, student eller andre på boligjakt. Hva vil du leie ut?

2

Tips og råd ved utleie

Før du leier ut en bolig er det en del du må gjøre og ta stilling til. Her har vi samlet det du trenger å vite og huske på når du skal leie ut.

3

Finn din leieboer

Nå er det på tide å finne din nye leieboer. Se hvem som kan passe hos deg.

Boligdugnaden er utviklet av Direktoratet for byggkvalitet, Husleietvistutvalget og Kommunal- og distriktsdepartementet.

[Personvern og cookies](#) [Tilgjengelighetserklæring](#) [Gi tilbakemelding](#)

 Takk for at du vil delta i boligdugnaden!

Illustrasjon: DiBK

Oppdrag

Nr. 4/2023: DiBK skal tydeliggjøre kravene til søknad og dokumentasjon ved å foreslå endringer i SAK10. Frist avklares nærmere med departementet.

DiBK vil levere et forslag til høringsnotat til KDD 1. februar 2024. I notatet foreslår vi endringer i SAK10 kapittel 5 og 6, for å tydeliggjøre kravene til søknad og dokumentasjon for søknadspliktige tiltak, og når kommunens saksbehandlingsfrist begynner å løpe. Vi foreslår også språklige endringer for å lette forståelsen og lesbarheten av regelverket. DiBK har involvert kommuner og foretak i arbeidet for å sikre at endringsforslagene møter behovene i byggesektoren.

Nr. 5/2023: DiBK skal lage en digital søknad for dispensasjon og en veileder om dispensasjonssøknader. Frist avklares nærmere med departementet.

DiBK er godt i gang med å lage veiledningsmaterieell for dispensasjonssøknader, til bruk på nettsiden og i digitale søknadsløsninger. Fristen for å utvikle en digital søknad for dispensasjon er etter avtale med KDD utsatt til desember 2024.

Nr. 6/2023: DiBK skal lage eksempelveiledere om situasjonsplan og tegninger. Frist avklares nærmere med departementet.

Som et ledd i arbeidet med å tydeliggjøre kravene til søknadsdokumentasjon, skal DiBK lage eksempelveiledere for situasjonsplan og tegninger. I 2023 har vi kartlagt hva som kan og bør framgå av ulike tegninger og situasjonsplaner. I 2024 vil vi bruke underlaget for å gi bedre eksempler på detaljeringsnivå, og se på hvordan arbeidet kan gjøre det enklere å sende inn BIM med tilstrekkelig detaljeringsnivå i byggesøknaden. Fristen for oppdraget er satt til desember 2024.

Nr. 7/2023: DiBK skal kartlegge og foreslå tiltak til hvordan vi kan oppnå at dokumentasjon i byggeprosjekter produseres i en enhetlig digital struktur og standardisert digitalt format. Frist 31.12.2023	For å svare ut oppdrag 7/2023 og 8/2023 fra tildelingsbrevet, samt legge til rette for et videre arbeid med digitalisering og flyt av data, er det blitt gjennomført en mulighetsstudie for å identifisere og vurdere relevante tiltak knyttet til digitalisering og dataflyt. Oppdraget er levert innen fristen.
Nr. 8/2023: DiBK skal vurdere konsekvenser av a) å innføre krav om et standardisert digitalt format på byggesøknadene til kommunen, og b) innrapportering av informasjon ut over det som knytter seg til søknadene til kommunen. Frist: 31.12.2023.	For å vurdere både muligheter og konsekvenser ved å innføre krav til standardisert digitalt format, har vi sammen med konsulentselskapet Menon utarbeidet et rammeverk som fanger opp det relevante mulighetsrommet. Oppdraget er levert innen fristen.
Nr. 9/2023: DiBK skal sende forslag om forenkling av målereglene på høring, og følge opp det videre høringsarbeidet. Frist avklares nærmere med departementet.	Etter avtale med KDD har DiBK ikke arbeidet med dette oppdraget i 2023. Oppdraget forventes videreført i 2024.

Nr. 10/2023: DiBK skal utarbeide egnet veiledningsmateriale for mikrohus til boligformål, i samarbeid med departementet. Frist: 1. mai 2023	Ny regler i TEK17 for mikrohus til boligformål trådte i kraft 1. juli 2023. I tillegg til forskriftens veiledning, utarbeidet direktoratet en digital veiviser. Veiviseren er ment å tydeliggjøre reglene og bidra til at brukerne lettere kan vurdere om deres prosjekter faller innenfor de nye reglene. Veiviseren ble lansert i et webinar kort tid før reglene ble gjort gjeldende.
Nr. 11/2023: DiBK skal i 2023 legge til rette for en nasjonal tilsynskampanje i kommunene rettet mot ulovlige boenheter.	63 av landets kommuner deltok i 2023 i en nasjonal tilsynskampanje for å avdekke ulovlig etablerte boenheter. Kampanjen hadde som mål å heve tilsynskompetansen i kommunene, og vi lyktes med å rekruttere nye kommuner til å starte opp med tilsyn. Det ble gjennomført 200 tilsyn og funnet avvik fra regelverket i 145 av disse.
Nr. 13/2023: Direktoratet for byggkvalitet (DiBK) lede en arbeidsgruppe som skal få på plass mer og bedre informasjon til private utleiere. Bakgrunnen for oppdraget er at flere kommuner varsler om utfordringer med å fremskaffe boliger til flyktninger og andre vanskeligstilte. Målet med arbeidet er å motivere flere privatpersoner til å leie ut ved å: • Samle relevant og korrekt informasjon om utleie av bolig • Veilede på ett sted om utleie av bolig • Gjøre det lettere å forstå hva som kan leies ut til boligformål	Sammen med Husleietvistutvalget (HTU) og KDD har DiBK utviklet nettsiden boligdugnaden.no. Målet med nettsiden er å hjelpe, veilede og motivere privatpersoner til å leie ut sine ledige kvadratmeter. På boligdugnaden.no har vi samlet relevant informasjon om boligutleie og sidene er bygget opp slik at det skal være raskt og enkelt å orientere seg om utleie, uansett om man leier ut et rom, en leilighet, hus eller hytte. Fra lansering av Boligdugnaden 12. juni og ut året, har nettsiden hatt mer enn 48 000 besøkende.

Nr. 14/2023: DiBK skal utarbeide utkast til høringsnotat med forslag til lov- og/eller forskriftsendringer i systemet for tilsyn og uavhengig kontroll. Frist for oppdraget avtales senere.	Arbeidet med utkast til høringsnotat med forslag til lov- og/eller forskriftsendringer i systemet for tilsyn og uavhengig kontroll starter først opp i 2024.
Nr. 15/2023: DiBK skal utarbeide utkast til høringsnotat med forslag til lov- og/eller forskriftsendringer i kvalifikasjonskravene til ansvarlige foretak. Frist for oppdraget avtales senere.	Arbeidet med utkast til høringsnotat med forslag til lov- og/eller forskriftsendringer i kvalifikasjonskravene til ansvarlige foretak starter først opp i 2024.
Nr. 16/2023: DiBK skal utarbeide utkast til veiledning til tiltakshavere og foretak om hvordan ansvarsrettsystemet skal forstås. Frist for oppdraget avtales senere.	Arbeidet med utkast til veiledning til tiltakshavere og foretak om hvordan ansvarsrettsystemet skal forstås henger tett sammen med oppdrag nr. 14 og 15, og må ses i sammenheng med disse. Arbeidet starter opp i 2024.

Fakta

Tryggere bolighandel – veiledning om tilstands- rapporter

Direktoratet for byggkvalitet har ansvaret for faglig veiledning knyttet til kapittel 2 i forskrift til avhendingslova (Tryggere bolighandel).

Direktoratet har veiledet og svart ut spørsmål til forskriftens kapittel 2, og oppdatert veiledning på våre nettsider etter avklaringer gjort med departementet. For å ha en tett dialog med bransjen har vi deltatt i initiativ for standardisering, lyttemøter, seminar, stått på stand og holdt innlegg.

Fakta

Mikrohus til bustadføre mål

Eit mikrohus er ein frittliggjande bustadbygning på inntil 30 m² BRA med éi bueining. Mikrohuset kan berre ha éin etasje utan kjellar og må ikkje på noko punkt overstiga ei høgd på 4,5 m over bakken. Nye reglar for mikrohus til bustadføre mål gjaldt frå 1. juli 2023.

Målet med dei nye reglane er å leggja til rette for alternative buformer, slik at det blir enklare og meir kostnadseffektivt å byggja mikrohus. Mange som ønskjer å bu smått og enkelt har venta på ei endring i regelverket. Dei nye reglane opnar også for meir eigeninnsats i husbygginga, fordi det ikkje lenger er krav om bruk av ansvarleg føretak eller uavhengig kontroll ved oppføring.

Det blir ikkje endra på krava til tryggleik og ein må framleis søkja hos kommunen for å setja opp ein slik bustad. Dei nye reglane for mikrohus gjer unntak frå fleire krav i

byggteknisk forskrift og følgjer i hovudsak reglane for fritidsbustad med éi bueining.

Det nye regelverket var etterspurd og har fått stor merksemd. Pressa har gjennom heile 2023 omtalt mikrohus og det nye regelverket i mange reportasjar. Ein digital vegvisar om oppføring av mikrohus, har òg blitt mykje besøkt.

Foto: iStock

Fakta

Tall og fakta fra KOSTRA

Statistisk sentralbyrå (SSB) innhenter statistikk fra kommunene om byggesaksbehandling og tilsyn. Dette gir viktig kunnskap om kommunenes tjenesteproduksjon og kapasitet. Statistikken gir et grunnlag for å overvåke hvordan regelverket fungerer i praksis, og er nyttig når vi arbeider med utvikling av regelverk og hvordan vi veileder. Tallene kan også gi indikasjoner på aktivitetsnivået i byggenæringen. KOSTRA (KOMmune-STat-RAPportering)-tallene for 2022 viser at:

- Kommunene mottok totalt 79 247 byggesøknader. Dette er en reduksjon på 16 prosent fra 2021.
- Gjennomsnittlig saksbehandlingstid har ikke hatt noen store endringer, med noe reduksjon for enkelte typer søknader og økning for andre. De fleste kommuner holder seg i snitt innenfor fastsatte frister.

- I 13 prosent av de behandlede søknadene ble saksbehandlingsfristen overskredet. Dette er omtrent det samme som de to siste årene.
- 35 prosent av alle behandlede søknader var mangelfulle, samme andel som året før.
- Andelen behandlede dispensasjonssøknader ligger stabilt på omtrent en fjerdedel. 14 prosent av disse var søknader om dispensasjon fra byggereglene.
- Antall tilsyn har steget med 19 prosent til 6 061. Dette er det høyeste antallet siden 2018.
- Det gjennomsnittlige byggesaksgebyret for enebolig var på 17 684 kroner.

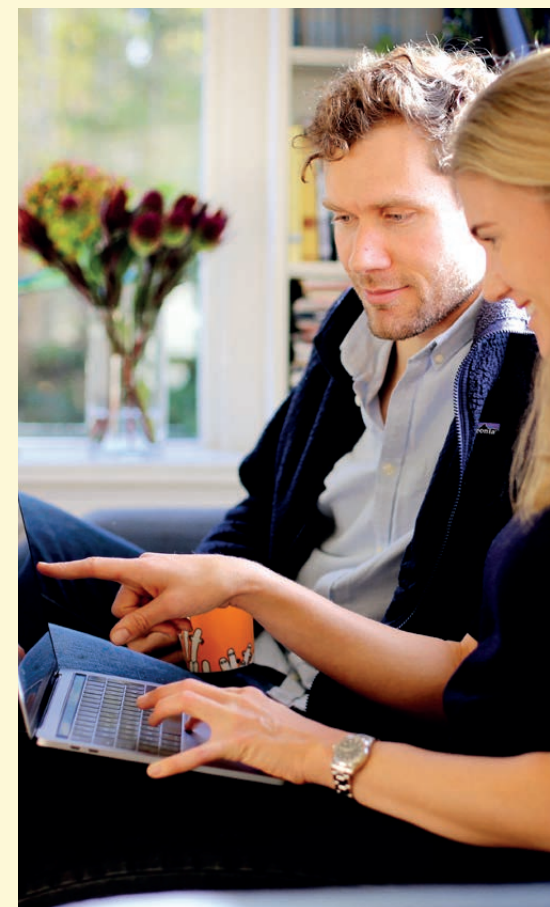

Foto: Carl Martin Nordby

Fakta

Kommunalt tilsyn avslørte ulovlege hyblar

Den 1. januar 2022 bestemte regjeringa at kommunane i dei neste to åra skulle prioritera å føra tilsyn med hyblar og leilegheiter. Tilsyna skulle undersøkje om utleigebustadene var omsøkte og lovlege.

I DiBK rettleier vi kommunane i deira arbeid med tilsyn i byggjesaker. Derfor inviterte vi alle kommunane i landet med på tilsynskampanjen. Målet var at fleire kommunar skulle føra tilsyn, slik at vi fekk sett søkjelys på gode og trygge buforhold for alle.

Vi bad kommunane om å gjennomføra tilsyna tidleg på hausten 2023. Dette er ei tid på året der det er ekstra stort press på leigemarknaden. Før kampanjen starta, publiserte vi rettleingsmateriell og hjelpemiddel via nettsidene våre.

Kommunar frå Vardø i nord til Kristiansand i sør førte tilsyn med leilegheiter og hyblar. Fleire av kommunane som deltok i kampanjen, melde resultata sine inn til oss. Nokre problemstillingar gjekk ofte igjen. Til dømes var det fleire stader etablerte eigne bueiningar utan at det var søkt om løyve. Mange kommunar kunne også melda om at kjellarareal var ulovleg teke i bruk til opphaldsrom og at rømmingsvindauga ikkje oppfylte minstekrava i regelverket.

Kommunane var avhengig av tips frå publikum, og ei rekkje privatpersonar melde frå. Kampanjen fekk stor merksemd i pressa, både før kampanjestart og då resultata var klare. Av 200 gjennomførte tilsyn vart det funne avvik frå regelverket i 145 av tilsyna.

Foto: Mostphotos

Fakta

Byggesaksdagene og Tilsynsdagen

Byggesaksdagene er direktoratets årlige fagkonferanse for kommunale byggesaksbehandlere. Antallet deltakere viser at fagdagene er svært attraktive og vi når bredt ut. Nesten 600 personer hadde meldt seg på fysisk deltakelse og mer enn 200 fulgte den digitale sendingen. Vi ser at flere private foretak benytter seg av sistnevnte mulighet.

Tema for Byggesaksdagene var blant annet effektiv saksbehandling og uavhengig kontroll, dispensasjoner og tilpasning av eksisterende bebyggelse. Inspirasjonsforedraget ga oss nyttig innsikt om kunstig intelligens (KI) og hvordan dette kan påvirke arbeidet i kommunal sektor.

Byggesaksdagene er en viktig arena for å bygge kompetanse, dele erfaringer og knytte kontakt mellom kommunene. Evalueringen viste at over 90 prosent av deltakerne var

tilfreds eller svært tilfreds med det faglige utbyttet.

Tilsynsdagen ble arrangert dagen før Byggesaksdagene. Målet med denne fagdagen er å gi faglig påfyll og støtte til tilsynsmedarbeidere i kommunene, og lage en arena hvor de kan bygge nettverk og lære av hverandre.

Tilsynsdagen var delt i sesjonene Praktisk tilsyn fra a til å og Oppfølging etter tilsyn. Sesjonene tok for seg tilsyn på byggeplass, med kvalitetssikringsrutiner og med naturfarer, oppfølging av avvik, utforming av pålegg og vellykket oppfølging gjennom dialog. Nesten 200 deltok fysisk og 130 deltok digitalt på Tilsynsdagen i 2023.

Konferansen fikk gode tilbakemeldinger fra deltakerne og hele 93 prosent var tilfreds eller svært tilfreds med det faglige utbyttet.

Foto: Kite

Fakta

Fellestjenester BYGG

Eit viktig tiltak for å sikre byggkvalitet og etterleving av regelverket, er digitalisering av byggjeprosessar, byggjesakprosessar og byggjereglar. Fellestjenester BYGG (FtB) er ei digital regelverksplattform som kontrollerer og sender inn byggjesøknadar til rett kommune. Plattformen er utvikla av DiBK, medan dei digitale verktyøya som blir tilbodne kommunar, næringa og privatpersonar, er utvikla av leverandørar på IKT-marknaden.

Styringsparametrane våre for digitalisering

– 75 prosent av kommunane har skaffa seg eByggeSak: Tal frå leverandørane av eByggeSak viser at 270 kommunar har inngått avtale om å kjøpe eByggeSak. Dette gir ein dekning på 75,63 prosent. Uavhengig av system for mottak, så har 256 kommunar motteke ei forsending via Fellestjenester BYGG.

– 70 prosent av alle byggjesøknadar frå profesjonelle som blir sende til kommunane i Noreg, skal gå via Fellestjenester BYGG: KOSTRA-tal frå 2022 viser at 75,4 prosent av alle profesjonelle rammesøknadar og 48,7 prosent av dei profesjonelle søknadane i eitt trinn, totalt 53,6 prosent, vart sendt gjennom Fellestjenester BYGG. Låg igangsetjing av nye byggjetiltak i 2023 kan tyde på at det er sendt færre byggjesøknadar enn året før, noko som vil gje ein høgare prosentandel for 2023.

Totalt i 2023 vart det sendt inn 34 654 søknadar om løyve til tiltak gjennom Fellestjenester BYGG. Av desse er 67,77 prosent søknadar i eitt trinn og 23,45 prosent søknadar om rammeløyve.

Arbeidet med å vidareutvikle Fellestjenester BYGG

I 2023 har vi arbeidd med å leggja til rette for effektiv sakshandsaming i kommunane. Nye API-ar for sakshandsamingsdata lèt kommunen senda strukturert informasjon om til dømes

manglar, vedtak og vilkår til ansvarleg søkjar. Dermed har vi ein komplett digital dataflyt mellom dei digitale søknadssystema og kommunens eByggesak.

Vi har òg fått på plass ein unik ID for byggjeprojektet (FtID). Den er å betrakte som personnummeret til prosjektet. Dette gjer det mogleg å knyte data, som blir produsert gjennom heile byggjeperioden, til det same byggjeprojektet. I første omgang vil FtID vera ein føresetnad for digital rapportering av avfallsdata.

Tenestene er oppgraderte i samsvar med nye krav til brukarvennlege løysingar på nett, som trådde i kraft 1. februar 2023. Vi har òg tilpassa FtB til å støtta digital søknad for mikrohus og hovudombygging, og dessutan nye reglar for naturfarar.

Eit hovudfokus i 2023 har vore å førebu oss til å flytta søknadstenestene ut av Altinn 2, som stengjer i mai 2026. Vi utviklar nå søknad om igangsetjingsløyve på Altinn 3.

Arbeid med digitalisering av planprosessen

I 2023 har vi sett i drift tre nye tenester på planområdet:

- Varsel om oppstart av reguleringsplanarbeid til høyringsstyresmakter, som sørger for at høyringsstyresmakter får planvarselet direkte i eige saksbehandlingssystem.
- Høyring og offentlig ettersyn av planforslag, som gjør at forslagsstillar, etter avtale med kommunen, kan senda planforslaget på høyring og offentlig ettersyn.
- Innsending av reguleringsplanforslag til kommunen, som sjekkar at planforslaget stemmer overeins med planreglane og plankart.

Tenesta Varsel om oppstart av reguleringsplanarbeid er oppdatert og flytta frå Altinn 2 til Altinn 3.

Vidare, har vi saman med KDD og KS arbeidd vidare med dei nasjonale sjekklisterne for plansak og bidrege i oppdateringa av den nasjonale produktspesifikasjonen for ePlanSak og eByggeSak. Sjekklisterne blir no piloterte i samanheng med KS sine pilotar på ePlanSak i kommunane.

Med oppdateringa av produktspesifikasjon for ePlanSak har vi òg tilpassa eksisterande tenester for å følgja krava i denne spesifikasjonen.

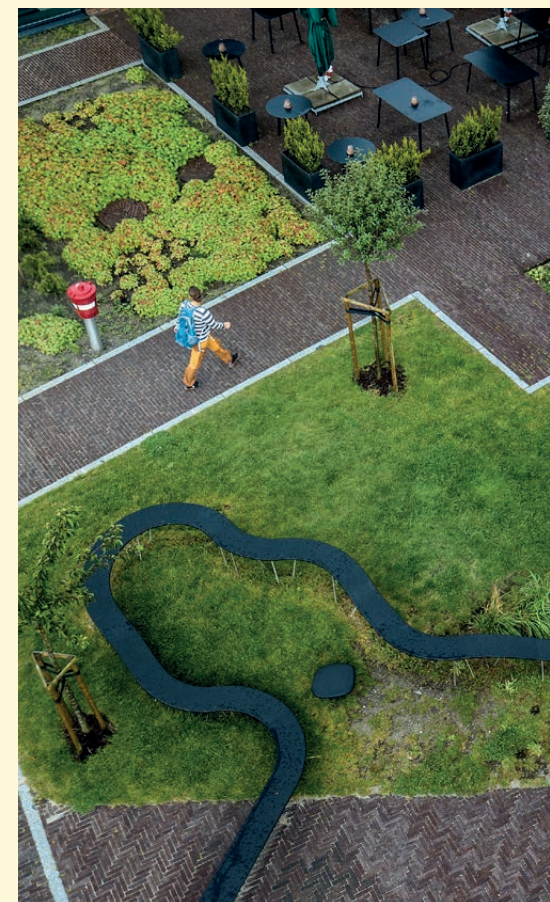

Foto: DiBK

Fakta

Nordisk og europeisk samarbeid

Direktoratet har et omfattende nordisk og europeisk samarbeid, særlig når det gjelder regelverksutvikling og tilsynsvirksomhet.

Bygningsenergidirektivet har vært under revidering i 2023, og det er ventet at et revidert bygningsenergidirektiv vil komme i 2024. Det vil bli norske tilpasninger dersom direktivet anses som EØS-relevant. Direktoratet følger dette arbeidet. Våren 2023 deltok direktoratet, sammen med NVE og Standard Norge, på EU-møte om utveksling av erfaring om implementering av det gjeldende bygnings- og energidirektivet i EU.

Representanter for de nordiske bygningsmyndighetene møtes årlig for å utveksle erfaringer. Den islandske bygningsmyndigheten arrangerte årets møte på Reykjavik 12.–13. oktober. Her ble det blant annet diskutert hvilke bygningsrelaterte utfordringer de ulike landene har. De norske bygningsmyndig-

hetene, med DiBK i spissen, høster mye oppmerksomhet for arbeidet med digitalisering. Her ligger Norge et stykke foran våre naboland, med tanke på hvordan vi har digitalisert byggesaksprosessen og hvordan vi fokuserer på digitalisering i arbeidet med videreutvikling av regelverket.

Direktoratet deltar i det nordiske nettverket Nordic LCA Authority Meeting og i de to programmene Nordic Network for Circular Construction og Nordic Sustainable Construction. Programmene er finansiert av Nordisk Ministerråd/Nordic Innovation. Dette samarbeidet bidrar til at de nordiske landene har et godt samarbeid innenfor feltet livsløpsvurderinger (LCA) og klimagassutslipp fra bygge- og anleggsnæringen.

Standardisering og EU-regelverk

Standardisering står sentralt i EUs arbeid med å bygge et felles marked og med å sikre

måloppnåelse innen viktige politikkområder. Standard Norge representerer Norge i den europeiske standardiseringsorganisasjonen CEN. Standard Norge har en forpliktelse til å erstatte nasjonale standarder som overlapper med europeiske standarder.

Byggsektoren er en av åtte prioriterte sektorer for grønn omstilling i EU. EU fornyer sitt regelverk i raskt tempo for å støtte gjennomføringen av det grønne skiftet. Et sentralt verktøy her er digitalisering av byggsektoren. Digitalisering understøttet av standardisering vil gi en bred effekt. DiBK deltar aktivt i dette arbeidet sammen med næringen. Innen BIM – bygningsinformasjonsmodellering – er vi med på å utvikle både internasjonale og europeiske standarder. Norsk forvaltning og byggenæring er langt framme innen digitalisering og blir derfor lyttet til. Norge følger aktivt med for å sikre at nasjonale standarder og praksiser er i samsvar med den europeiske og internasjonale utviklingen.

Veiledning og kommunikasjon

Veiledning om regelverk

Vi mottar daglig spørsmål om regelverket. I 2023 svarte vi på 3 434 enkelthenvendelser på telefon og nær 1 800 skriftlige henvendelser. Antall besvarte telefonhenvendelser har gått ned sammenliknet med 2022. Telefonvakten har redusert åpningstiden i løpet av 2023. Dette grepet, sammen med redusert aktivitetnivå i bransjen, kan ha påvirket hvor mange som ringer oss. Antall skriftlige henvendelser ligger på omtrent samme nivå som 2022.

Digital veiviser for mikrohus

Fra 1. juli 2023 kom det forenklinger i regelverket for oppføring av mikrohus. For å gjøre det enklere å finne ut om et mikrohus er omfattet av endringene, lagde vi en digital veiviser rettet mot privatpersoner og kommuner. Den ble lansert på et webinar om de nye reglene 20. juni. Veiviseren har fått gode tilbakemeldinger, både fra de som omsetter mikrohus og de som ønsker å skaffe seg et mikrohus. Veiviseren

hjelper til med å finne ut om et mikrohus er omfattet av forenklingene, om det er lov å plassere mikrohus på en eiendom, og forklarer hvilke andre krav som må oppfylles for å kunne bruke et mikrohus som helårsbolig. Siden lansering og ut 2023 har veiviseren hatt 84 000 besøk.

Veileder om visuelle kvaliteter for småhus

Ifølge regelverket skal tiltak planlegges, prosjekteres og utføres ut fra hensynet til god visuell kvalitet. Vi har i 2023 lansert en digital veileder som skal spre kunnskap om gode visuelle kvaliteter for tilbygg til småhus. Veilederen retter seg mot boligeiere, prosjekterende, utførende og byggesaksbehandlere i kommunene.

Å vurdere visuelle kvaliteter krever kunnskap. Ikke alle beslutningstakere i byggesaksprosessen har denne fagkompetansen. Veilederen

Foto: DiBK

formidler på en brukervennlig måte grunnleggende informasjon om visuelle kvaliteter. Målet med veilederen er å fremme en felles forståelse av temaet, bidra til effektiv bruk av tid for planleggere og kommunale saksbehandlere og å vise eksempler på gode tilbygg som harmonerer med omgivelsene. Direktoratet har høsten og vinteren 2023 vist fram veilederen på flere nettverkssamlinger for kommuner i regi av Norsk Kommunalteknisk Forening. Vi har fått gode tilbakemeldinger på at den digitale veilederen oppleves som et nyttig verktøy, også blant kommunale saksbehandlere.

Direktoratets nettsider

Veivisere og veiledninger om regelverket er det mest brukte innholdet på dibk.no, også i 2023. Med 9 millioner sidevisninger, går bruken av nettsiden ned fra året før. Noe av nedgangen tilskrives en ny metode for å samle inn brukerdata*, men færre besøk kan også skyldes at byggeaktiviteten er lavere og at behovet for veiledning om regelverket er mindre enn tidligere år. Fra februar var nettsiden tilpasset

mer effektiv deling av data og veiledning om regelverket. Vi har dermed et godt grunnlag for både å dele egne data, og å koble oss på systemer som kan forenkle og forbedre veiledningen til brukerne våre.

Presse og sosiale medier

Gjennom året har vi arbeidet proaktivt med å informere om regelendringer i pressen, særlig når det gjelder endringer som angår mange. Å informere om ulike aspekter ved byggkvalitet, som energieffektivisering og tilgjengelighet, er også en del av vårt samfunnsoppdrag. Vi er synlige både i fagpresse, rikspresse og lokalpresse. I fagpressen hadde vi flest oppslag i Byggeindustrien, med 39 artikler. Blant riksavisene lå Aftenposten øverst, med 17 oppslag. I sosiale medier konsentrerer vi innsatsen aller mest om LinkedIn og Facebook. LinkedIn er blitt en viktig arena for å informere bransjeaktørene om endringer i regelverket og muligheter de har til å delta på kompetansehevende tiltak. De mest populære innleggene på LinkedIn i 2023 handlet om nye regler for mikrohus, nye regler for håndtering av overvann og nye bestem-

Foto: Carl Martin Nordby

* Som følge av anbefalinger om å lagre data lokalt, skiftet vi ut web-analyseverktøyet Google Analytics med Matomo i 2023.

melser i plan- og bygningsloven som gjør det enklere å rehabilitere og bruke eldre bygninger. På Facebook henvender vi oss i større grad til privatpersoner, for å veilede om regelverk og for å gi råd om blant annet energieffektivisering. Innleggene som nådde flest lesere handlet om snølast på tak, solceller og boligdugnaden.no.

Informasjon om energi- effektivisering

Vi bruker mye energi til oppvarming av privatboliger og næringsbygg. Det er et mål å få strømforbruket ned, og her er det slik at mange små tiltak til sammen kan få stor betydning.

I 2023 har vi informert aktivt til boligeiere om strømsparingstiltak. Med alt fra rimelige enkelttiltak, som etterisolering rundt vinduer og varmepumper, til mer omfattende tiltak på hele huset, som etterisolering og utskifting av vinduer og dører.

Vi har også gjennomført informasjonstiltak mot eiere og forvaltere av næringsbygg og

offentlige bygg. De nye reglene som gjelder for større tiltak på eksisterende bygg, som reno-
vering eller ombygging, kan bidra til å gjøre eldre bygningsmasse langt mer energieffektiv, selv om man ikke fyller alle kravene i byggtek-
nisk forskrift.

Med økte strømpriser har interessen for å produsere egen strøm økt blant private hus-
eiere. Stadig flere ønsker derfor å anskaffe solceller. I 2023 har vi informert om hvilke muligheter som finnes og hvilke hensyn hus-
eieren må ta før solceller monteres.

FNs bærekraftsmål 12 handler om ansvarlig forbruk og produksjon for å sikre bærekraftige forbruks- og produksjonsmønstre.

Innen 2030 skal avfallsmengden reduseres betydelig gjennom forebyg-
ging, reduksjon, materialgjenvinning og ombruk. I DiBK har vi i 2023 jobbet aktivt med å informere om rege-
lendringer som omhandler klimagass-
regnskap, ombruk av byggevarer og avfallshåndtering. Dagens bygnings-
masse står for nærmere halvparten av det årlige strømforbruket i Norge. Derfor har energieffektivisering også vært et sentralt tema for oss, både i arbeidet med videreutvikling av regel-
verket og informasjon til forbrukere.

Del 4 — Styring og kontroll i virksomheten

Delmål 4

Virksomhetens overordnede vurdering av opplegget for styling og kontroll

Direktoratet arbeider kontinuerlig for god styling og kontroll, og benytter mål og resultatstyring. Vi baserer oss i stor utstrekning på veiledninger fra Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ).

Det har også i år vært et godt samspill med departementet. Vi har fått tydelige oppdrag og hatt god dialog for å sikre felles oppdragsforståelse og fleksibilitet i oppgaveløsningen.

Dialogen med Riksrevisjon er konstruktiv og gir mulighet for læring og forbedring. Det var ikke behov for oppfølging av særlige svakheter eller utfordringer, herunder merknader fra Riksrevisjonen i 2023.

Risikostyring og internkontroll

Direktoratet har fortsatt å videreutvikle systemer for styling og kontroll av oppgave- og prosjektgjennomføring. Til alle prosjekter lages det en risikoanalyse. For de mest sentrale prosjektene, der den identifiserte risikoen er størst, blir selve risikoanalysen presentert for departementet som del av den faste styringsdialogen mellom departement og direktorat. Risikostyring er også innarbeidet som del av det faglige styringssystemet i direktoratet, og er del av styringsdialogen med departementet gjennom året.

Vi ser at god intern kontroll sikrer muligheten både for å korrigere avvik og iverksette justeringer for å øke effektivitet og produktivitet. Strukturert styling og kontroll sikrer at direkto-

ratet kan reallokere ressursinnsats dersom nye behov oppstår.

I 2023 igangsatte vi et arbeid med et helhetlig internkontrollsystem, som vil bli implementert i løpet av første halvdel av 2024.

Vi ble resertifisert som miljøfyrtårn i 2023.

Informasjonssikkerhet og beredskap

I direktoratet jobber vi bevisst med informasjonssikkerhet og gode systemer for å håndtere dette. Strategi og overordnet mål for informasjonssikkerhet ble vedtatt i 2022, og videre arbeid med implementering ble gjort i 2023.

Ved anskaffelse av nye systemer stiller vi krav til informasjonssikkerhet i kravspesifikasjonen.

For eksisterende systemer foretar vi jevnlig kontroll for å verifisere at informasjonssikkerheten blir ivarettatt. Avvik etter personvernforordningen rapporteres til Datatilsynet, i tråd med deres beskrivelse av beste praksis.

Kunnskap og holdninger blant medarbeidere er sentralt i alt arbeid med informasjonssikkerhet. Det ble også i år gjennomført informasjons- og bevisstgjøringsarbeid blant de ansatte. En utredning fra Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM) konkluderer med at det er en sikkerhetsrisiko forbundet med å bruke TikTok og Telegram Messenger på tjenesteenheter. Som følge av dette har direktoratet blokkert bruk av TikTok og Telegram på våre enheter.

Siden 2021 har vi vært tilknyttet NSMs sårbarhetskartlegging Allvis NOR. På systemene i nettskyen har vi sikkerhetsrapportering fra Cloudcop.

Sikkerhets- og beredskapsstyringen i direktoratet er forankret i en krisehåndteringsplan, som ble oppdatert 2023, i tråd med omorganiseringen. Vi har også laget en langsiktig strategi for beredskapsarbeidet, slik at vi jobber systematisk med øvelser og scenariotenking.

Fakta

Oppfølging av ukjente meldinger

Onsdag 7. juni 2023 gikk alarmen om at 3.300 ukjente meldinger havnet i DiBKs produksjonsmiljø i Microsoft Azure. Det viste seg etter hvert at dataene stammet fra nettbutikken Komplet. Vi vurderte hendelsen alvorlig grunnet bekymring for at dette kunne være en generell svakhet hos Microsoft som kan ramme flere tjenesteeiere i offentlig og privat sektor. Derfor gikk vi også bredt ut og informerte om hendelsen, blant annet til KDD, NSM og Datatilsynet.

Microsoft har gjennomført tiltak etter hendelsen, som gjør at vi anser den umiddelbare gjentakelsesrisikoen som lav. Hendelsen har imidlertid avslørt manglende testrutiner og logging som vi tar med oss i videre risikovurderinger. Avviket er lukket. Det var ingen øvrige avvikshendelser i 2023.

Omorganisering

Høsten 2022 gjennomførte DiBK en omorganisering av ledelsesstrukturen. Formålet var å gi toppledergruppen mer rom til å arbeide med strategisk virksomhetsutvikling og førstelinjelederne mer rom til å arbeide med medarbeideroppfølging og -utvikling.

I det videre arbeidet med omorganisering gjorde vi en vurdering av hvorvidt fagavdelingene var organisert på en hensiktsmessig måte med hensyn til sammensetning og antall medarbeidere på avdelings- og enhetsnivå. For å møte regjeringens og departementets forventninger i årene som kommer, var det også behov for å vurdere behovet for kompetanseutvikling i avdelingene. Disse vurderingene ble del av et større innsikts og strategiarbeid, som ble oppsummert i rapporten «DiBK mot 2030».

På bakgrunn av de vurderingene som ble gjort, besluttet vi en endring i selve organisasjonen. 1. desember 2023 var den nye organisasjonen, inkludert nye mellomledere, på plass. Den nye organisasjonen vil gjøre at vi i enda større grad kan løse våre oppdrag innen digitalisering og bærekraft effektivt og med rett kvalitet, samtidig som vi ivaretar medarbeideres behov

for kompetanseheving.

Omorganiseringsprosjektet har tatt utgangspunkt i «Prosessbeskrivelse for omstilling» fra Statens arbeidsgiverportal. Medarbeidere som ble berørt av omorganiseringen, var involvert i prosessen.

Forvaltning av egne eiendeler (materielle verdier)

DiBK leier lokaler i Mariboes gate 13 i Oslo og i Hunnsvegen 5 på Gjøvik. Lokalene utvikles og vedlikeholdes kontinuerlig. Leieavtalen i Mariboes gate 13 er forlenget til 31. desember 2026. I 2023 ble leieavtalen i lokalene i Hunnsvegen forlenget til 31. desember 2025. For å spare kostnader har avdelingen på Gjøvik redusert arealet som inngår i leieavtalen.

Materielle verdier på arbeidssstedene er sikret med alarm og tilgangskontroll. I 2023 er det startet et prosjekt med nye løsninger for adgangskontroll via mobiltelefon. Dette vil fases inn for alle ansatte i løpet av 2024. Det var ingen avvikshendelser i 2023.

Mobile enheter med bærbar maskiner og mobiltelefoner er standard utstyr for alle. I 2023 har vi erfart at rutiner for oversiktskontroll, gjenfinning og fjernsletting av enheter ved tap, gir god kontroll på de bærbare enhetene.

Foto: Alexander Brown

Fakta

Rapportering om planer for piloter i 2024

Henviser til «Tillegg nr. 3 til tildelingsbrev 2023 – oppfølging tillitsreformen».

Direktoratet for byggkvalitet hadde ikke innspill til departementet om planer til pilotprosjekter under tillitsreformen, med oppstart i 2024.

«DiBK mot 2030» har vært direktoratets utviklingsprosjekt i 2023. Målet har vært å sikre en bedre organisering av virksomheten for å videreutvikle kompetanse, arbeidsmetodikk og tverrfaglig samarbeid. Dette for å opprettholde gode og effektive leveranser med tanke på framtidens utfordringer i byggenæringen. I direktoratets arbeid med «DiBK mot 2030», har en helt vesentlig faktor for en god prosess vært en tett og god dialog med organisasjonene.

Vi vurderer det slik at store deler av målet med tillitsreformen ivaretas gjennom «DiBK mot 2030», særlig med tanke på:

- Medbestemmelsen og mulighetene for involvering for ansattes organisasjoner
- forbedre styring, organisering og samordning
- Øke bruken av tillitsbasert ledelse

Effektivisering og tiltak for redusert konsulentbruk

DiBK har gjennom flere år hentet inn spesialisert kompetanse gjennom konsulentinnkjøp, finansiert hovedsakelig av Post 22 Kunnskapsutvikling og informasjonsformidling.

I 2023 jobbet vi videre med å redusere konsulentbruken på områder der det ligger til rette for å benytte interne ressurser og kompetanse.

I oppstarten av arbeidet har vi kartlagt intern kompetanse, samt behovet for kompetanseutvikling og ny tilførsel av kompetanse. Vår omorganisering, med økt fokus på strukturert, planmessig personaloppfølging og –utvikling, vil avhjelpe det videre arbeidet med å redusere konsulentbruken.

Våre innkjøp av konsulenttjenester dreier seg i all hovedsak om forskningsoppdrag til anerkjente forskningsmiljøer og IKT-bistand til utvikling av digitale tjenester. Det vil derfor fortsatt være et behov for innkjøp av slik spesialistkompetanse som kvalitativ støtte i deler av våre leveranser.

Konsulenttjenester til kommunikasjonsrådgivning, design mv. omhandler i stor grad innkjøp av grafiske tjenester. Våre utgifter til kjøp av konsulenttjenester er om lag på samme nivå som i 2022 justert for kostnader relatert til prosjektet Boligdugnaden.

Fakta

Desentralisert arbeid

Direktoratet for byggkvalitet har vurdert flere muligheter for å øke bruken av desentralisert arbeid. Målet har vært å oppnå desentralisering av statlige arbeidsplasser og styrke lokale fagmiljø som kan gi distriktpolitisk gevinst.

Direktoratet har tatt initiativ overfor andre statlige virksomheter som rapporterer til KDD i personalsjefforum. Flere av disse virksomhetene har også ansatte som har desentralisert arbeid/hjemmekontor i nærheten av en annen statlig virksomhet. Et samarbeid mellom statlige virksomheter for å gjøre arbeidsplasser tilgjengelig for ansatte i de ulike virksomhetene, kan bidra til å svare ut ambisjonen om desentralisert arbeid. Samtidig vil det kunne være psykososialt positivt for den enkelte arbeidstaker sammenliknet med kun å jobbe fra hjemmekontor.

Det har ikke lyktes å komme i gang med et samarbeid med andre offentlige virksomheter, men direktoratet har anskaffet digitale verktøy

for tilgangskontroll og kontor- og møteromsbooking som legger til rette for at ansatte i KDDs øvrige etater kan jobbe fra våre lokaler.

Direktoratets ledelse har ansvar for å legge rammene rundt hvordan økt bruk av desentralisert arbeid skal gjennomføres i virksomheten, etter drøfting med ansatte og deres organisasjoner. Dette arbeidet ble igangsatt i 2023 og har vært et fast punkt i møtene med tillitsvalgte. I tillegg har vi igangsatt et arbeid for å få på plass et felles rammeverk for å gjennomføre desentralisert arbeid og fjernarbeid, som skal vedtas i 1. kvartal 2024.

Foto: ConvertKit på Unsplash

Bemanning, kapasitet og kompetansesituasjonen

Sykefravær

Sykefraværet i direktoratet endte for 2023 på 5,3 prosent. Dette er innenfor målsettingen til Arbeidsmiljøutvalgets (AMU) handlingsplan, og lavere enn i 2022.

I 2021 innførte vi en fleksibilitetspolitikk som gir mulighet for å benytte hjemmekontor eller arbeide fra annet sted, dersom arbeidsoppgavene tillater dette. Ordningen ble evaluert våren 2023 i samarbeid med organisasjonene, AMU og ledergruppen. I tillegg sendte vi ut en spørreundersøkelse hvor alle ansatte fikk gi tilbakemelding på ordningen. Resultatet viser at ansatte er tilfredse med ordningen og den forlenges derfor som den er. Det gjennomføres årlig en vurdering av ordningen.

Antall ansatte og deltid

Ved utløpet av 2023 hadde direktoratet 92 ansatte. Kjønnfordelingen var 55 kvinner og 37 menn.

Kjønnfordeling

Direktoratet har en aktivitets- og redegjørelsesplikt (ARP). Sammen med representanter for AMU og tillitsvalgte rapporterer vi på dette årlig. Kvinneandelen i direktoratet er på 60 prosent. ARP-rapporteringen viser at det i de ulike stillingskategoriene er en god fordeling mellom kjønnene.

Kompetanse

Vi har gjennom arbeidet med «DiBK mot 2030», ansatt nye ledere blant annet for å profesjonalisere medarbeideroppfølgingen, herunder utvikle den enkeltes kompetanse. Dette fokuset, kombinert med rekruttering av kompetanse innen klima, miljø, energi og prosesskompetanse, gjør oss godt rustet til å løse oppdragene fremover. I tillegg har vi styrket oss med en stilling innen HR, for å understøtte arbeidet med leder- og medarbeideroppfølging, samt kompetanseutvikling.

Likestilling, inkludering og mangfold

Gjennom aktivitets- og redegjørelsesplikten (ARP) jobber vi for likestilling og mot diskriminering. Samlet sett har direktoratet få lønnsforskjeller mellom kjønnene i de ulike stillingskategoriene. Men, resultatene fra rapporten om dette arbeidet viser at det stilles ulike krav til utdanning innenfor samme stillingskategori.

Lønnsutvikling skjer gjennom god dialog med de ansattes fagforeninger. Særlige forhold diskuteres som grunnlag for lokale forhandlinger. DiBKs lønnspolitikk ble revidert i 2022 i samarbeid mellom ledelsen og representanter

for de tillitsvalgte. Lønnspolitikken fungerte godt i forberedelser og gjennomføring av årets lønnsoppgjør. Vi har ingen varslede tilfeller som gjelder diskriminering.

Målsettingene knyttet til arbeidet for likestilling og mot diskriminering, er forankret i direktoratets lønnspolitikk og i virksomhetens personal og HMS-håndbok. Her finnes også detaljerte varslingsrutiner knyttet til kritikkverdige forhold, herunder trakassering. Direktoratet har særlig fokus på inkludering og mangfold når vi rekrutterer.

Direktoratet og Husleietvistutvalget (HTU) samarbeider om en lærlingplass innenfor utdanningsretningen service – og administrasjonsfag. En lærling fikk tilbud for perioden 2022– 2024, men valgte å trekke seg fra stillingen. En ny lærlingekontrakt ble inngått høsten 2023, med oppstart hos oss 01.01.2024.

I 2023 tok vi også inn en hospitant fra Kommunal- og distriktsdepartementet for et halvt år. I tillegg hadde en kandidat fra voksenopplæringen praksisplass hos oss.

Tabell 9: Tilstandsrapportering (kjønn) 2023

		Andel kvinner		Lønns gj.snitt fast lønn			Deltid		Midlertidig ansettelse		Foreldrepermisjon		Legemeldt sykefravær		Tiltak 1*	
	Tot			K	M	Kvinnens % andel av gj.snittslønn	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M
	Ant.			år	år		%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Totalt i virksomheten	I fjor	88	63%	726 156	761 073	0,95	1,8	3	1,1	–	2	–	6	4		
	i år	92	60%	784 397	851 452	0,92	0,6	0,4	0,6		1,1	–	5,5	1,1		
Toppledelse	I fjor	2	50%	1 200 000	1 373 000	0,87										
	i år	2	50%	1 300 000	1 439 000	0,90										
Mellomledelse	I fjor	9	67%	971 886	958 382	1,01										
	i år	13	54%	1 043 315	1 113 615	0,94										
Fagledere	I fjor	6	50%	994 630	959 631	1,04										
	i år	6	33%	1 072 826	1 027 463	1,04										
Seniorstillinger	I fjor	38	61%	765 092	757 649	1,00										
	i år	36	64%	817 885	811 966	1,01					4					
Saksbehandlere	I fjor	33	64%	573 835	609 927	0,94	4,8	8,3	9,5							
	i år	32	63%	612 817	658 805	0,93										
Kontortilsatte	I fjor	2	100%	485 848	–											
	i år	2	100%	517 242	–											

Definisjon på kategorier:

Mellomledelse: Avdelingsdirektør, kommunikasjonssjef, seksjonssjef og fungering
Fagledere: Fagdirektører og sjefingeniører
Seniorstillinger: Seniorrådgivere, senioringeniører og seniorarkitekter

Saksbehandlere: Rådgivere, arkivleder, avdelingsingeniører og overingeniører
Kontortilsatte: Førstekonsulenter
*Tiltak 1: Ansatte som gjennomfører etterutdanning på høyskole

Del 5 — Vurdering av framtidsutsikter

Foto: Serhii Mostovyi

Framtidsutsikter

Vår viktigste oppgave i årene som kommer, er å bidra til at byggsektoren blir mer bærekraftig. Det er et svært omfattende prosjekt, tatt i betraktning hva begrepet bærekraft rommer.

Byggenæringen er vår største fastlandsnæring. Den står for mye av klimagassutslippene i Norge og er avgjørende for at vi skal nå våre klimamål. Gjennom ulike oppdrag fra Kommunal- og distriktsdepartementet, skal direktoratet legge til rette for at byggeprosessen blir grønnere og at det vi bygger er klimaeffektivt også i bruksfasen.

Bærekraft betyr også innovasjon. Vi trenger en næring som blir digitalisert i raskere tempo. Det vil gjøre alle deler av byggeprosessen mer effektiv. Når informasjonen om byggevarer flyter fritt, blir det lettere å foreta de grønneste valgene. Dette gjelder både nye og brukte byggevarer.

Bærekraftbegrepet rommer også gode byer og nærmiljøer, bygninger og fellesområder. Renovering og transformasjon av eksisterende bygg er ikke bare miljøvennlig, det er miljø-

skapende. Regelverket gir muligheter, og så må vi i DiBK gjøre det vi kan for å informere og inspirere.

Byggenæringen opplever nedgangstider. I en tid med bunnrekord i antall igangsatte byggeprosjekter, kan det å investere i nye og grønnere løsninger framstå som en altfor stor utfordring. Da er det viktig at vi som jobber med utvikling av regelverk og digitalisering, tar initiativ til løsninger som fører til effektivisering og samtidig klimagevinst. Å jobbe annerledes må ikke bety å jobbe dyrere, snarere tvert imot.

Klima, miljø og energi

Mye kunnskap til tross, vi vet fremdeles ikke nok om hvilke tiltak som er de beste for å redusere miljø- og klimaavtrykk fra bygninger i et større livsløpsperspektiv. I tiden som

kommer skal vi utrede hvordan krav i byggteknisk forskrift kan bidra til å redusere klimavtrykket. Samtidig må vi jobbe for å skaffe oss et enda bedre kunnskapsgrunnlag. Vi har dårlig tid, men pålegger vi byggenæringen krav som ikke monner, har vi bommet på målet.

Vi skal også utrede hvilke endringer i byggteknisk forskrift og byggesaksforskriften som kan legge til rette for økt energieffektivitet, energifleksibilitet og lokal energiproduksjon. Og vi vil arbeide videre med klimapartnerskapet mellom næringen og staten. Partnerskapet skal synliggjøre hvordan aktørene i de ulike delene av verdikjeden må bidra for at vi skal lykkes med grønn omstilling. Målet er å få gjennomført samfunnsøkonomisk lønnsomme tiltak som kan bidra til å kutte klimagassutslipp i tråd med Norges klimamål for 2030 og 2050. Klimaendringene krever også at vi bygger

og vedlikeholder med tanke på et våtere og villere vær. Direktoratet leder en arbeidsgruppe som ser på regelverkets krav til sikkerhet mot naturfarer, som flom, stormflo og skred. Arbeidsgruppen skal levere utkast til to høringsnotater i løpet av 2024.

Digitalisering

Gode digitaliseringsprosesser handler delvis om nye verktøy, men i like stor grad om å jobbe annerledes. Begge deler må til for å oppnå et vellykket resultat. I prosjektet «Byggeregler for fremtiden» videreutvikler vi byggteknisk forskrift slik at den legger til rette for digital bruk og automatisk regelsjekk. Dette vil vi oppnå uten at det går på bekostning av kvaliteten på det som bygges, eller det juridiske.

DiBK skal videreutvikle Fellestjenester BYGG, vår digitale plattform for innsending av byggesøknader. I perioden som kommer vil vi innføre nye digitale løsninger for tilstandsrapporter, klimagassregnskap, ombrukskartlegginger og søknadsskjema for dispensasjon. Dette skal bidra til en enhetlig praktisering av regelverket,

legge til rette for dataflyt og bedre byggeprosesser. Fellestjenester BYGG er utviklet steg for steg, slik at erfaringen fra brukerne blir en viktig ledesnor når nye funksjoner utvikles. I tiden fremover skal DiBK også legge til rette for at kommunenes erfaringer med digital saksbehandling bidrar til utvikling og forbedring av Fellestjenester BYGG.

Et enklere og mer forståelig regelverk

For å oppnå god byggkvalitet, må alle leddene i en byggeprosess levere kvalitet, fra arkitekt og entreprenør til den enkelte håndverkeren på byggeplassen. Vi er veldig glade for at vi har fått i oppdrag å utrede forslag til lov- og/eller forskriftsendringer i systemet for tilsyn og uavhengig kontroll og kvalifikasjonskravene til ansvarlige foretak.

Mer nært forestående er forslag til endringer i byggesaksforskriften. Her vil vi allerede i 2024 foreslå å tydeliggjøre kravene til søknad og dokumentasjon, og gjennomføre høring av disse forslagene. I året som kommer skal vi

også sende forslag om forenkling av målreglene på høring, og vi skal lage eksempelvedere om situasjonsplan og tegninger.

Vår digitale veiledning om regelverket er mye brukt, men vi vil videreutvikle måten vi jobber på i takt med brukernes behov. Å bygge noe som skal ha varige kvaliteter, er i utgangspunktet en kompleks prosess, selv om det gjøres forenklinger i regelverket. Da er det ekstra viktig at vi hele tiden tar i bruk nye virkemidler for å veilede dem som bygger. Et nytt prosjekt, hvor vi undersøker muligheten for å bruke kunstig intelligens i rådgivningen om byggesaker, blir viktig for oss i året som kommer.

Ny byggevareforordning

Mer bærekraftige byggevarer og tydelig informasjon om byggevarenes egenskaper, er sentralt i det grønne skiftet. EUs byggevarereforordning fastsetter regler for omsetning og markedsføring av byggevarer i EU og EØS-området. Vi i DiBK har ansvaret for å forvalte byggevareforordningen i Norge, og

følger arbeidet i to sentrale prosesser, en revisjon av selve byggevareforordningen og en gjennomgang av tekniske spesifikasjoner for byggevarer som omfattes av byggevarereforordningen. Den norske byggenæringen importerer mye fra det indre markedet, samtidig som Europa er et stort marked for våre hjemlige produsenter. Sluttresultatet fra prosessene vil dermed ha stor betydning for mange aktører i næringen.

Bærekraftig utvikling

Vi er et lite direktorat med store og komplekse oppgaver foran oss. Arbeidet krever også at vi må balansere mange samfunnshensyn. Vi har de siste årene endret måten vi arbeider på, og endringene vil fortsette i takt med hvordan samfunnet endrer seg. Vi er innstilt på å håndtere endringer og løse nye behov. Og vi jobber hele tiden for at bærekraft ikke bare betyr klimavennlig, men også innovasjon og kvalitet. For alle som bygger og alle som skal bruke byggverkene.

Foto: Torbjørn Tandberg

Del 6 — Årsregnskap

Gjennom strukturert styring og kontroll, har vi som mål å realisere investeringer og satsninger innenfor den tildelte rammen. Det er også vårt mål å ha tilstrekkelig sikkerhet til å dekke uforutsette merutgifter.

Ledelseskommentarer årsregnskapet 2023

Den økonomiske utviklingen er beskrevet i rapporteringer til departementet gjennom året. Det endelige resultatet for 2023 kan i korte trekk beskrives slik:

- Kap. 0587, post 01 – Driftsutgifter gjøres opp med en mindreutgift på 3 % som tilsvarer 3 619 602 kroner. Beløpet søkes overført til 2024.
- Kap. 0587, post 22 – Kunnskapsutvikling og informasjonsformidling gjøres opp med en mindreutgift på 12 % som tilsvarer 4 957 910 kroner. Beløpet søkes overført til 2024.
- Kap. 3587, post 01 – Diverse inntekter viser en mindreinntekt på 48,7 % som tilsvarer 55 874 kroner i forhold til budsjettert inntekt.
- Kap. 3587, post 04 – Sentral godkjenning endte opp med en merinntekt på 4,8 % som tilsvarer 1 673 900 kroner. Merinntekten er korrigert gjennom økt bevilgning på kap. 0587, post 01.

Bekreftelse

Årsregnskapet for 2023 er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten med tilhørende rundskriv fra Finansdepartementet og krav fra Kommunal- og distriktsdepartementet. Årsregnskapet vurderes å gi et dekkende bilde av direktoratets disponible bevilgninger, regnskapsførte utgifter og inntekter.

Utgifter kap 0587 post 01 Drift

Direktoratet har satt fokus på innsparingstiltak i 2023 og jobbet strukturert med effektiviserende og kostnadsreducerende tiltak.

Utgiftsposten dekker direktoratets lønns- og driftskostnader, og mindreutgiften ble på 3,6 millioner kroner etter justering av merinntekt for Sentral godkjenning.

Utgifter kap 0587 post 22 Kunnskapsutvikling og informasjonsformidling

Posten skal bidra til kunnskapsutvikling og informasjonsformidling om bygningspolitiske temaer og finansierer utredninger og våre eksterne samhandlings- og kommunikasjonsaktiviteter. Stortinget vedtok en bevilgning for 2023 på 41,2 millioner kroner inklusiv overføring fra 2022 på 1,3 millioner kroner. Også i 2023 holdt departementet tilbake én million kroner for å finansiere doktorgrad hos OsloMet ved Housing Lab, jf. tildelingsbrev for 2023. Bevilgningen til DiBK ble etter fratrekk 40,2 millioner kroner.

Mindreutgiften ble på 4,9 millioner kroner, noe som tilsvarer 12 prosent av sum bevilgning.

Inntekter kap 3587 post 04 Sentral godkjenning

Sentral godkjenning skal være selvfinansierende gjennom gebyrene. Årsgebyret for foretak som har sentral godkjenning var i 2023 på 3 100 kroner. Fra 1. januar 2024 økes gebyret fra 3 100 kroner til 3 650 kroner. Økningen tilsvarer selvkost for Sentral godkjenning. Gebyret skal ha årlig justering i henhold til konsumprisindeks.

I 2023 var det 11 789 betalende foretak i ordningen, dette utgjør 36,5 millioner kroner. I forhold til budsjettet inntekt ble resultatet en merinntekt på 1,6 millioner kroner. Likevel opplever vi at nedgangen i antall betalende foretak fortsetter i 2023 og knyttes til usikkerhet for sentral godkjennings inntekter.

Merinntekten er i tråd med selvfinansieringen for ordningen ført som økning i driftsbudsjettet.

Kap 3587 post 01 Diverse inntekter

På denne posten føres inntekter fra overtredelsesgebyrer knyttet til feilaktige opplysning

ger eller uriktig bruk av godkjenningsmerket for sentral godkjenning, samt uriktig produkt-dokumentasjon for byggevarer, der direktoratet er tilsynsmyndighet. For 2023 ble samlet gebyrinntekt på 59 126 kroner, mens budsjettet inntekt var på 115 000 kroner.

Belastningsfullmakter

Vi mottok en belastningsfullmakt fra Kommunal- og distriktsdepartementet på kapittel 500 post 01 med bevilgning på 1,5 millioner kroner. Midlene er benyttet til direktoratets arbeid med naturfarer, kunnskapsgrunnlag knyttet til arbeidet med klimapartnerskap og annet regelverksarbeid. Hele bevilgningen ble benyttet.

Belastningsfullmakt fra Kommunal- og distriktsdepartementet på kapittel 500 post 21 er benyttet til å videreføre innsatsen for digitalisering av planprosessen. Bevilgningen var på 9,2 millioner kroner og hele bevilgningen ble benyttet.

Belastningsfullmakt fra Digitaliseringsdirektoratet på kapittel 540 post 25 til prosjektet Drømmeplan har for årene 2023, 2024 og

Foto: Ole Walter Jacobsen

2025 fått tilsagn om medfinansiering. For 2023 er prosjektet tildelt 3 millioner kroner. Det er også bevilget fra samme post til prosjektet Geolett 2.0, hvor det er tildelt medfinansiering for årene 2023, 2024 og 2025. For 2023 var medfinansieringen på 4 millioner kroner. Samlet ble det i 2023 benyttet 2,2 millioner kroner av belastningsfullmaktene.

Avtale med Direktoratet for økonomistyring

Direktoratet for byggkvalitet er fullservicekunde for lønns- og regnskapstjenester hos DFØ, men har et selvstendig ansvar for all regnskapsføring. Vi bruker standard kontoplan og fører regnskap etter kontantprinsippet.

Fra 1. mars 2023 gikk vi over til DFØ grunn-tjeneste EFB (elektronisk fakturabehandling) med ny fakturaløsning for Sentral godkjenning. Fra 1. juni 2023 ble Contempus byttet ut til fordel for Unit4, initiert av DFØ.

Avtale med Statens innkrevingssentral

Direktoratet har en avtale med Statens innkrevingssentral om innkreving av tvangsmulkt og overtredelsesgebyrer med hjemmel i plan- og bygningsloven. Belastningsfullmakten føres på vårt inntektskapittel 3587 post 01. For 2023 ble det krevet inn til sammen 59 126 kroner.

Revisjon av regnskapet

Riksrevisjonen gjennomfører kontroller og revisjon av direktoratets regnskap.

Oslo, 15. mars 2024
Per-Arne Horne

Foto: Torbjørn Tandberg

Prinsippnote til årsregnskapet

Årsregnskap for Direktoratet for byggkvalitet er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten («bestemmelsene»). Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 av desember 2022 og eventuelle tilleggskrav fastsatt av overordnet departement.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 – de grunnleggende prinsippene for årsregnskapet:

- a. Regnskapet følger kalenderåret.
- b. Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret.
- c. Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet.
- d. Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp.

Oppstillingene av bevilgnings- og artskontorapportering er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene samsvarer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen «Netto rapportert til bevilgningsregnskapet» er lik i begge oppstillingene.

Virksomheten er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt. 3.7.1. Bruttobudsjetterte virksomheter tilføres ikke likviditet gjennom året, men har en trekkrettighet på sin konsernkonto. Ved årets slutt, nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto ved overgang til nytt år.

Bevilgningsrapporteringen

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdnin-

ger virksomheten står oppført med i kapitalregnskapet. Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som virksomheten har rapportert til statsregnskapet. Det stilles opp etter de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet virksomheten har fullmakt til å disponere. Kolonnen *Samlet tildeling* viser hva virksomheten har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for hver statskonto (kapittel/post). Oppstillingen viser i tillegg alle finansielle eiendeler og forpliktelser virksomheten står oppført med i statens kapitalregnskap.

Mottatte fullmakter til å belaste en annen virksomhets kapittel/post (belastningsfullmakter) vises ikke i kolonnen for samlet tildeling, men er omtalt i note B til bevilgningsoppstillingen. Utgiftene knyttet til mottatte belastningsfullmakter er bokført og rapportert til statsregnskapet, og vises i kolonnen for regnskap.

Avgitte belastningsfullmakter er inkludert i kolonnen for samlet tildeling, men bokføres og

rapporteres ikke til statsregnskapet fra virksomheten selv. Avgitte belastningsfullmakter bokføres og rapporteres av virksomheten som har mottatt belastningsfullmakten og vises derfor ikke i kolonnen for regnskap. De avgitte fullmaktene framkommer i note B til bevilgningsoppstillingen.

Artskontorapporteringen

Oppstillingen av artskontorapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter, og en nedre del som viser eiendeler og gjeld som inngår i mellomværende med statskassen. Artskontorapporteringen viser regnskapstall som virksomheten har rapportert til statsregnskapet, etter standard kontoplan for statlige virksomheter. Virksomheten har en trekkrettighet på konsernkonto i Norges Bank. Tildelingene er ikke inntektsført og er derfor ikke vist som inntekt i oppstillingen.

Regnskapstall i bevilgnings- og artskontorapportering med noter, viser regnskapstall rapportert til statsregnskapet. I tillegg viser noten til artskontorapporteringen Sammenheng mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen med bokførte tall fra virksomhetens kontospesifikasjon i kolonnen *Spesifisering av bokført avregning med statskassen*. Notene viser forskjellen mellom beløp som virksomheten har bokført på eiendels- og gjeldskontoer i virksomhetens kontospesifikasjon, herunder saldo på kunde- og leverandørreskonto, og beløp som virksomheten har rapportert som fordringer og gjeld til statsregnskapet og som inngår i mellomværendet med statskassen.

Virksomheten har innrettet bokføringen slik at den følger kravene i bestemmelser om økonomistyring i staten. Dette innebærer at alle opplysninger om transaksjoner og andre regnskapsmessige disposisjoner som er nødvendige for å utarbeide pliktig regnskapsrapportering, jf. bestemmelsene punkt 3.3.2,

og spesifisering av pliktig regnskapsrapportering, jf. bestemmelsene punkt 4.4.3, er bokført. Bestemmelsene krever blant annet utarbeiding av kundespesifisering og leverandørspesifisering. Dette medfører at salgs- og kjøpstransaksjoner bokføres i kontospesifikasjonen på et tidligere tidspunkt enn det de rapporteres til statsregnskapet, og innebærer kundefordringer og leverandørgjeld i kontospesifikasjonen.

Oppstilling av bevilgningsrapportering 31.12.2023									
Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling*	Regnskap 2023	Merutgift (-) og mindreutgift	Postert på avgitte belastnings fullmakter*	Avvik fra tildeling
0587	Direktoratet for byggkvalitet	01	Driftsutgifter	A, B	118 972 000	117 026 298	1 945 702		
0587	Direktoratet for byggkvalitet	22	Kunnskapsutvikling og informasjon	A, B	41 274 000 ¹	35 316 090 ²	5 957 910		
0500	Kommunal- og distriksdepartementet	01	Driftsutgifter	A	1 500 000	1 498 584 ³			
0500	Kommunal- og distriksdepartementet	21	Spesielle driftsutgifter	A	9 200 000 ³	9 196 073 ⁴			
0540	Digitaliseringsdirektoratet	25	Medfinansierungsordning for lønnsomme IKT prosjekter	A	7 000 000 ⁵	2 265 552			
1633	Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift	01	Nettoordning for mva i staten		0	14 481 228			
Sum utgiftsført					177 946 000	179 783 825			

Inntektskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst		Samlet tildeling*	Regnskap 2023	Merinntekt og mindreinntekt(-)	Postert på avgitte belastnings fullmakter*	Avvik fra tildeling
3587	Direktoratet for byggkvalitet	01	Diverse inntekter	A, B	115 000	0		59 127	55 873 ⁶
3587	Direktoratet for byggkvalitet	04	Gebyr for godskjenning f.foretak	A, 1	34 875 000	36 548 900	1 673 900 ⁷		
5309	Tilfeldige inntekter	29	Tilfeldige inntekter		0	138 060			
5700	Folketrygdens inntekter	72	Arbeidsgiveravgift		0	11 036 687			
Sum inntektsført					34 990 000	47 723 647			

Netto rapportert til bevilgningsregnskapet						132 060 177	
Kapitalkontoer							
60062701	Norges Bank KK /innbetalinger					40 829 084	
60062702	Norges Bank KK/utbetalinger					-173 836 846	
705870	Endring i mellomværende med statskassen					947 585	
Sum rapportert						0	

Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)				
Konto	Tekst	2023	2022	Endring
705870	Mellomværende med statskassen	-5 330 429	-6 278 014	947 585

* Samlet tildeling inkl avgitte belastningsfullmakter (gjelder både for utgiftskapitler og inntektskapitler). Se note B Forklaring til brukte fullmakter og beregning.

¹ På kapittel 0587 post 22 har KDD tilbakeholdt kr 1.000.000 til finansiering av doktorgrad hos OsloMet ved Housing Lab. Mulig overføring i note B er redusert med tilsvarende beløp. Det ble i periode 202313 foretatt en ompostering, se forklaring under.

² DiBK fikk tilskudd fra Stimulab på kr 1.500.000 som ble utbetalt til DiBK i desember 2023.

³ KDD har gitt DiBK fullmakt til å belaste kapittel 500, post 01 Spesielle driftsutgifter med inntil 1.500.000 kroner ekskl. mva. i 2023. Bevilgningen ble benyttet fullt ut. Det ble i periode 202313 foretatt en ompostering, se forklaring under.

⁴ Det ble i periode 202313 foretatt en ompostering mellom belastningsfullmakt på kap 0500 post 01 og kap 0587 post 22 på kr 177 025. Belastningen på denne belastningsfullmakten gikk fra kr 1.675.608 til kr 1.498.584 og på kap 0587 post 22 fra kr 35.139.065 til kr 35.316.090

⁵ KDD har gitt DiBK fullmakt til å belaste kapittel 500, post 21 Spesielle driftsutgifter med inntil 9.200.000 kroner ekskl. mva. i 2023. Bevilgningen ble benyttet fullt ut.

⁶ Digitaliseringsdirektoratet har gitt DiBK tilsagn om medfinansiering for årene 2023, 2024 og 2025 på belastning på kapittel 0540 post 25. For 2023 inntil kr 3.000.000 til Drømmeplan og kr 4.000.000 til Geolett 2.0.

⁷ Direktoratet har gitt belastningsfullmakt til SI på kapittel 3587 post 01 for innkreving av tvangsmulkt og overtredelsesgebyr. I 2023 ble det krevet inn kr 59.127.

⁷ Inntektskapittel 3587 post 04 hadde en merinntekt i 2023 på kr 1.673.900. Dette er ført som økning på mulig overførbart beløp på kapittel 0587 post 01.

Note A Forklaring av samlet tildeling utgifter

Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
0587 01	3 601 000	115 371 000	118 972 000
0587 22	1 308 000	39 966 000	41 274 000
0500 01	0	1 500 000	1 500 000
0500 22	0	9 200 000	9 200 000
0540 25	0	7 000 000	7 000 000

Note B Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år

Kapittel og post	Stikkord	Merutgift(-)/ mindre utgift	Utgiftsført av andre iht. avgitte belastningsfullmakter(-)	Merutgift(-)/ mindreutgift etter avgitte belastningsfullmakter	Merinntekter / mindreinntekter(-) iht. merinntektsfullmakt	Omdisponering fra post 01 til 45 eller til post 01/21 fra neste års bevilgning	Innsparinger(-)	Sum grunnlag for overføring	Maks. overførbart beløp *	Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten
0587 01		1 945 702		1 945 702	1 673 900			3 619 602	3 619 602	3 619 602 ¹
0587 22	Kan overføres	5 957 910	-1 000 000	4 957 910				4 957 910	4 957 910	4 957 910 ²

* Maksimalt beløp som kan overføres er 5% av årets bevilgning på driftspostene 01-29, se årlig rundskriv R-2 for mer detaljert informasjon om overføring av ubrukte bevilgninger.

Opplysninger om avgitte belastningsfullmakter på inntektskapitler*

Kapittel og post	Merinntekt og mindreinntekt (-)	Inntektsført av andre iht. avgitte belastningsfullmakter (+)	Merinntekt og mindreinntekt (-) etter avgitte belastningsfullmakter
3587 01	-115 000	59 127	-55 873 ³

* Fullmakten gis for kapittel 0587, postene 01 og 22 mot tilsvarende merinntekter på de vilkårene som framgår av R-110, pkt. 2.4.

¹ Fullmakt til å overskride driftsbevilgning under kapittel 0587, post 01 mot tilsvarende merinntekter på kapittel 3587, post 04, jf. romertallsvedtak VI Merinntektsfullmakter, jf. Innst. 16 S (2022- 2023) vedtatt 08.12.2022. Resultatet på kapittel 0587 post 01 ble et beregnet mindreforbruk på kr 3.619.602 hvor merinntekten på kapittel 3587 post 04 er inkludert i mulig overførbart beløp. Bevilgningen dekker også utgifter til drift av ordningen med sentral godkjenning av foretak med ansvarsrett. Ordningen skal være selvfinansierende og dekkes av gebyrer jf. kapittel 3587 post 04.

² Kapittel 0587 post 22 endte med et beregnet mindreforbruk på kr 4.957.910. Resultatet er etter at vi har trukket fra KDD sin tilbakeholding for 2023 på kr 1.000.000 jf tildelingsbrevet for finansiering av doktorgrad hos OsloMet ved HousingLab. 1) DiBK fikk tilskudd fra Stimulab på kr 1.500.000 som ble utbetalt til DiBK i desember 2023.

³ På kapittel 3587 post 01 har Direktoratet gitt belastningsfullmakt til SI for innkreving av tvangsmulkt og overtredelsesgebyr. I 2023 ble det krevet inn kr 59.127.

Oppstilling av artskontorapporteringen 31.12.2023

	Note	2023	2022
Driftsinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet	Innbetalinger fra gebyrer	36 548 900	37 237 739
	Innbetalinger fra tilskudd og overføringer	0	0
	Salgs- og leieinnbetalinger	0	0
	Andre innbetalinger	0	0
	Sum innbetalinger fra drift	36 548 900	37 237 739
Driftsutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet	Utbetalinger til lønn	87 102 018	81 541 335
	Andre utbetalinger til drift	77 342 785	72 564 937
	Sum utbetalinger til drift	164 444 803	154 106 272
Netto rapporterte driftsutgifter		127 895 903	116 868 532
Investerings- og finansinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet	Innbetaling av finansinntekter	0	0
	Sum investerings- og finansinntekter	0	0
Investerings- og finansutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet	Utbetaling til investeringer	854 444	1 227 034
	Utbetaling til kjøp av aksjer	0	0
	Utbetaling av finansutgifter	3 349	3 368
	Sum investerings- og finansutgifter	857 793	1 230 402
Netto rapporterte investerings- og finansutgifter		857 793	1 230 402

	Note	2023	2022
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten*	Innbetaling av skatter, avgifter, gebyrer m.m.	0	0
	Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten	0	0
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten*	Utbetalinger av tilskudd og stønader	0	0
	Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	0	0
Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler	Gruppelivsforsikring konto 1985 (ref. kap. 5309, inntekt)	138 060	109 203
	Arbeidsgiveravgift konto 1986 (ref. kap. 5700, inntekt)	11 036 687	10 005 059
	Nettoføringsordning for merverdiavgift konto 1987 (ref. kap. 1633, utgift)	14 481 228	12 419 516
	Netto rapporterte utgifter på felleskapitler	3 306 481	2 305 254
	Netto rapportert til bevilgningsregnskapet	132 060 177	120 404 188

Oversikt over mellomværende med statskassen

	Note	2023	2022
Eiendeler og gjeld	Fordringer på ansatte	0	0
	Kontanter	0	0
	Bankkontoer med statlige midler utenfor Norges Bank	0	0
	Skyldig skattetrekk og andre trekk	-3 344 566	-3 207 769
	Skyldige offentlige avgifter	27 338	-231 816
	Avsatt pensjonspremie til Statens pensjonskasse *	-2 025 328	-2 836 467
	Mottatte forskuddsbetalinger	0	0
	Lønn (negativ netto, for mye utbetalt lønn m.m)	15 227	4 238
	Differanser på bank og uidentifiserte innbetalinger	-3 100	-6 200
Sum mellomværende med statskassen	8	-5 330 429	-6 278 014

* Pensjonstrekket i de ansattes lønn (2%) på konto 263 inngår også på denne linjen

Note 1 Innbetalinger fra drift

		31.12.2023	31.12.2022
Innbetalinger fra gebyrer	Gebyrer m.m. – driftsinntekt	36 548 900	37 237 739
Sum innbetalinger fra gebyrer		36 548 900	37 237 739

Note 2 Utbetalinger til lønn

		31.12.2023	31.12.2022
Lønn		69 240 663	67 460 286
Arbeidsgiveravgift		11 036 687	10 005 059
Pensjonsutgifter*		6 987 101	6 127 148
Sykepenger og andre refusjoner (-)		-2 013 691	-3 648 010
Andre ytelser		1 851 257	1 596 853
Sum utbetalinger til lønn		87 102 018	81 541 335

Antall utførte årsverk:**81****81**

* Premiesatsen for arbeidsgiverandelen utgjorde i 2023 12% (arbeidsgiverandel av pensjonspremien/pensjonsgrunnlaget i 2023 rapportert til SPK. For regnskapsåret 2022 utgjorde premiesatsen også 12%.

Note 3 Andre utbetalinger til drift

	31.12.2023	31.12.2022
Husleie	11 179 487	10 400 925
Vedlikehold egne bygg og anlegg	0	0
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	265 137	228 080
Andre utgifter til drift av eiendom og lokaler	985 236	983 397
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	26 290	32 917
Mindre utstyrsanskaffelser	389 981	204 251
Leie av maskiner, inventar og lignende	7 222 729	7 598 211
Kjøp av konsulenttjenester	33 120 192	30 442 865
Kjøp av andre fremmede tjenester	16 594 462	16 567 327
Reiser og diett	1 885 641	1 618 091
Øvrige driftsutgifter	5 673 630	4 488 874
Sum andre utbetalinger til drift	77 342 785	72 564 937

Note 4 Finansinntekter og finansutgifter

	31.12.2023	31.12.2022
Utbetaling av finansutgifter		
Renteutgifter	3 349	3 368
Sum utbetaling av finansutgifter	3 349	3 368

Note 5 Utbetaling til investeringer og kjøp av aksjer

	31.12.2023	31.12.2022
Utbetaling til investeringer		
Immaterielle eiendeler og lignende	0	145 261
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	854 444	1 081 773
Sum utbetaling til investeringer	854 444	1 227 034

Note 6 Sammenheng mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen

Del A Forskjellen mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen		31.12.2023	31.12.2023	
		Spesifisering av bokført avregning med statskassen	Spesifisering av rapportert mellomværende med statskassen	Forskjell
Omløpsmidler	Kundefordringer	52 700	0	52 700
	Andre fordringer	0	0	0
	Bankinnskudd, kontanter og lignende	0	0	0
	Sum	52 700	0	52 700
Langsiktig gjeld	Annen langsiktig gjeld	0	0	0
	Sum	0	0	0
Kortsiktig gjeld	Leverandørgjeld	-92 322	0	-92 322
	Skyldig skattetrekk	-3 344 566	-3 344 566	0
	Skyldige offentlige avgifter	27 338	27 338	0
	Annen kortsiktig gjeld	-2 010 101	-2 013 201	3 100
	Sum	-5 419 651	-5 330 429	-89 222
Sum		-5 366 951	-5 330 429	-36 522